

Forskrifter

Indberetning af MFI-statistik for pengeinstitutter

Indholdsfortegnelse

1.	Generelle bestemmelser for indberetning	3
1.1.	Baggrund	3
1.2.	Anvendelse	3
1.3.	Fortrolighed	3
1.4.	Rapporteringspopulation	3
1.5.	Indberetningskemaer	5
1.6.	Indberetningstidspunkt	6
1.7.	Fordeling på sektor, branche, land, valuta og løbetid	7
1.7.1.	Sektor- og branchefordeling	7
1.7.2.	Landefordeling	10
1.7.3.	Valutafordeling	11
1.7.4.	Løbetidsfordeling	11
1.8.	Opgørelsestidspunkt	11
1.9.	Beløbsangivelse	12
1.10.	Værdiansættelse	12
2.	Balancestatistikken	13
2.1.	Generelt	13
2.1.1.	Håndtering af repo-/reverseforretninger	13
2.2.	Aktivposter (BA-, MC- og MH-skemaer)	13
2.3.	Passivposter (BA-, MC- og MH-skemaer)	16
2.4.	Supplerende oplysninger	21
2.4.1.	BE- og MF-skemaet	21
2.4.2.	BF-skemaet	23
2.4.3.	BM-, BN-, BO- og BP-skemaet	24
2.4.4.	BL-skemaet	25
2.5.	Udenlandske enheder (BI-skemaet)	25
3.	Strømstatistikken	26
3.1.	Generelt	26
3.2.	Finansielle strømme	26
3.3.	Værdipapirer (SA-skemaer)	27
3.4.	Udlån og indlån (SB-skemaer)	28
3.5.	Valutakursreguleringer (SC-skemaer)	28
3.6.	Finansielle derivater (SD-skemaet)	29
	Aktivsiden	29
	Passivsiden	29
3.7.	Eksempler på udregning af finansielle strømme	31
3.7.1.	Værdipapirer	31
3.7.2.	Udlån	33
3.7.3.	Finansielle derivater	35

4.	Rentestatistikken	39
4.1.	Generelt	39
4.2.	Udestående forretninger	39
4.2.1.	RA- til RG-skemaet	39
4.3.	Nye forretninger	43
4.3.1.	RL-, RM- og RN-skemaet	44
5.	Oversigt over ECB/EU-dokumenter	46

Oversigt over bilag

Bilag 1	Rapporteringspligtige residenter
Bilag 2	Rapporteringspligtige udenlandske residenter
Bilag 3	Tekniske forskrifter med bilag
Bilag 4	Oversigt over internationale organisationer
Bilag 5	Oversigt over ISO-landekoder til MFI-statistik
Bilag 6(PI)	Valutahandlernes enheder i udlandet. Udlandsbetalinger og Indberetningsforskrifter

Indberetningsskemaer

1. Generelle bestemmelser for indberetning

1.1. Baggrund

Grundlaget for indsamling af MFI-statistik (Balancestatistik, Strømstatistik og Rentestatistik) er ECBs forordning om den konsoliderede balance i MFI-sektoren (ECB/2001/13) samt ECBs forordning om rentesatser fra kreditinstitutter på indlån og udlån til husholdninger og ikke-finansielle selskaber (ECB/2001/18) – se afsnit 5.

ECBs krav

Ud over kravene fra ECB er der i MFI-statistikken implementeret nationale krav. Baggrunden er dels at fremtidssikre MFI-statistikken mod kommende ændringer og dels at reducere sektorens samlede byrde ved statistikrapportering til Nationalbanken ved at integrere indberetning til andre statistikker i MFI-statistikken.

Nationale krav

1.2. Anvendelse

Nationalbanken indsamler oplysningerne i medfør af [Nationalbanklovens §14 a](#) indsat ved lov nr. 579 af 1. juni 2010 ifølge hvilken Nationalbanken indsamler, bearbejder og offentliggør statistiske oplysninger indenfor dens kompetenceområde. De indsamlede oplysninger kan anvendes til andet end statistikudarbejdelse. Det gælder særligt i forbindelse med overvågningen af den finansielle stabilitet og ved tilrettelæggelsen af penge- og valutapolitikken, samt i relation til Nationalbankens deltagelse i det europæiske samarbejde på det finansielle område. Se endvidere notat [Ny statistikhjemmel i nationalbankloven](#). Det gælder særligt i forbindelse med overvågningen af den finansielle stabilitet og ved tilrettelæggelsen af penge- og valutapolitikken, samt i relation til Nationalbankens deltagelse i det europæiske samarbejde på det finansielle område.

Anvendelse af MFI-statistikken

1.3. Fortrolighed

De indberettede oplysninger vil blive behandlet fortroligt og forsvarligt af de tre myndigheder, jf. afsnit 1.2, således at institutspecifikke oplysninger ikke misbruges eller kommer uvedkommende i hænde.

Fortrolighed

1.4. Rapporteringspopulation

Følgende institutioner er rapporteringspligtige til Nationalbanken efter bestemmelserne i disse indberetningsforskrifter:

Rapporteringspopulation

- ◆ Monetære Finansielle Institutioner (MFIer), som er residente i det danske økonomiske område. Filialer af MFIer eller kreditinstitutter med hjemsted uden for Danmark indgår i den danske MFI-population i overensstemmelse med residensbegrebet
- ◆ Residente MFIers udenlandske enheder:
 - ◆ Udenlandske filialer. Filialaktiviteten udgør én rapporteringsenhed pr. land, hvor MFIen har én eller flere filialer.
 - ◆ Udenlandske datterselskaber, som er MFIer eller kreditinstitutter i de lande, hvori de er beliggende.
 - ◆ Udenlandske datterselskaber, der udøver aktiviteter, der er nært beslægtet med MFI-virksomhed i de lande, hvori de er beliggende.

Ved MFler forstås¹:

- ◆ Kreditinstitutter som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut (2001/12/EF), dvs. et foretagende hvis virksomhed består i fra offentligheden at modtage indlån eller andre midler, der skal tilbagebetales², samt i at yde lån for egen regning. De i direktivet undtagne kreditinstitutter mv. skal medregnes.
- ◆ Andre residente finansielle institutioner der hovedsageligt beskæftiger sig med finansiel formidling, og hvis hovedaktivitet består i at modtage indlån og/eller indlånsnignende indskud fra enheder undtagen MFler, og som for egen regning (i det mindste i økonomisk henseende) yder lån og/eller investerer i værdipapirer.
- ◆ Danmarks Nationalbank.
- ◆ Pengemarkedsforeninger i overensstemmelse med Nationalbankens udmøntning af Den Europæiske Centralbanks (ECB) definition heraf.

Når der i det følgende refereres til MFler, er der tale om generelle bestemmelser, der også gælder for pengeinstitutter.

De residente indberettere opdeles i to populationer: "Fuldt rapporterende institutter" og "Haleinstitutter". De største MFler, der repræsenterer mindst 95 pct. af den totale balancesum i MFI-sektoren, er fuldt rapporterende institutter, mens de mindre MFler, der repræsenterer maksimalt 5 pct. af den totale balancesum i MFI-sektoren, er haleinstitutter. Halen opdeles yderligere i to populationer, henholdsvis "den månedlige hale" for MFler med en balancesum på mindst 500 mio.kr. og "den kvartalsvise hale" for MFler med en balancesum på under 500 mio.kr.

Fastlæggelse af tærskelværdier målt på balancesummen, der afgrænser MFler tilhørende de to populationer, foretages af Nationalbanken én gang om året på basis af balancesummerne ultimo juni, og de involverede institutter får besked i september. Tærskelværdierne gælder for indberetningerne for hele det efterfølgende kalenderår.

I forbindelse med fusioner er det imidlertid den samlede balance på fusions-tidspunktet, der afgør, hvilken indberetningspopulation det fortsættende institut tilhører.

MFler i den kvartalsvise hale kan til enhver tid vælge at overgå til den månedlige hale eller til fuldt rapporterende institut. Tilsvarende kan MFler i den månedlige hale til enhver tid overgå til at være fuldt rapporterende. Bilag 1 viser, hvilke institutter der p.t. indgår i den fuldt rapporterende population henholdsvis de to halepopulationer.

Nyetablerede MFler skal indberette første gang ultimo etableringsmåneden. MFler, der i en given måned ophører, herunder som led i en fusion, eller ikke længere er omfattet af definitionerne af kreditinstitutter eller pengemarkedsforeninger, indberetter sidste gang gældende for ultimo ophørsmåneden.

MFI-definition

Fuldt rapporterende institut/haleinstitut

Nyetablering/ophør

¹ Definitionen af MFler følger ECBs forordning om den konsoliderede balance i MFI-sektoren (ECB/2001/13).

² Dette omfatter bl.a. provenu fra udstedelse af gældsinstrumenter til offentligheden.

1.5. Indberetningsskemaer

Rapporteringen til MFI-statistikken er bygget op om en række indberetningsskemaer for de tre statistikområder (Balancestatistik, Strømstatistik og Rente-statistik). Nedenfor beskrives indberetningsskemaerne for pengeinstitutter.

Det bemærkes, at der er i alt 24 af de såkaldte BA-skemaer, som består af ét skema for Danmark, ét skema for hvert af følgende EU-lande: Østrig, Belgien, Tyskland, Spanien, Finland, Frankrig, Storbritannien, Grækenland, Irland, Italien, Luxembourg, Holland, Portugal, Sverige, og ét skema for hvert af følgende lande: Norge, Schweiz, USA, Hong Kong, Singapore, Japan, Canada, Cayman Islands og resten af verden under ét. Såfremt der optages nye medlemslande i EU, vil der kunne blive indført et BA-skema mere for et nyt medlemsland, såfremt mellemværender med det nye medlemsland måtte få en betragtelig størrelse. Samme struktur gælder SA-, SB- og SC-skemaerne

Residente pengeinstitutter, der er fuldt rapporterende institutter, skal hver måned indberette på BA-skemaerne, BE-skemaet til Balancestatistikken, SA- til SC-skemaerne, SD-skemaet (*se dog afsnit 3.6*) til Strømstatistikken. Endvidere indberettes RA- til RN-skemaet til Rentestatistikken. Hvert kvartal skal de desuden indberette BL-, BM-, BN-, BO- og BP-skemaet til Balancestatistikken.

Residente pengeinstitutter i den månedlige hale skal indberette månedligt på MC- og MF-skemaet. Residente pengeinstitutter i den kvartalsvise hale skal indberette kvartalsvis på MH-skemaet.

Rapporteringen for residente institutioner skal alene omfatte hovedvirksomheden i Danmark.

Følgende ikke-residente institutioner skal ligeledes indberette kvartalsvis på BI-skemaet:

- ◆ Residente MFers udenlandske enheder.
 - ◆ Udenlandske filialer. Filialaktiviteten udgør én rapporteringsenhed pr. land, hvori MF'en har én eller flere filialer.
 - ◆ Udenlandske datterselskaber, som er MF'er eller kreditinstitutter i de lande, hvori de er beliggende.
 - ◆ Udenlandske datterselskaber, som udøver aktiviteter, der er nært beslægtet med MFI-virksomhed i de lande, hvori de er beliggende.

Rapporteringen skal ske separat for hver enkelt institution. Bilag 2 indeholder en liste over rapporteringspligtige udenlandske enheder.

Det gælder generelt for rapporteringen fra både residente og ikke-residente institutioner, at der ikke skal elimineres koncerninterne mellemværender af nogen art.

For generelle definitioner henvises til Finanstilsynets "*Bekendtgørelse om regnskabsaflægelse mv. for pengeinstitutter og sparevirksomheder*", medmindre andet fremgår af disse indberetningsforskrifter.

**Indberetnings-
skemaer**

**Fuldt rapporte-
rende pengein-
stitutter**

**Pengeinstitut-
ter i halen**

**Ikke-residente
indberettere**

Tabel 1. Indberetningsskemaer

Skema	Betegnelse	Frekvens	Bruger
Balancestatistik			
BA	Aktiver og passiver: Valutafordelte mellemværender med modparter i Danmark og modparter i andre lande – i alt 24 skemaer	M	F
BE	Supplerende oplysninger om balancen	M	F
BF	Specifikationer af det samlede udlån	M	F
BI	Aktiver og passiver: Mellemværender med danske og udenlandske residerter i danske kroner og valuta	K	U
BL	Udlån til og indlån fra danske residerter fordelt på modpartens branchetilhørsforhold	K	F
BM	Landefordeling af udlån	K	F
BN	Landefordeling af indlån	K	F
BO	Landefordeling af værdipapirer, ekskl. aktier	K	F
BP	Landefordeling af portefølje- og direkte investeringer	K	F
MC	Aktiver og passiver: Mellemværender fordelt på danske og udenlandske residerter i danske kroner og valuta	M	H
MF	Supplerende oplysninger om balancen	M	H
MH	Aktiver og passiver: Mellemværender fordelt på danske og udenlandske residerter i danske kroner og valuta	K	Q
Strømstatistik			
SA	Nettotransaktioner og børskursreguleringer i værdipapirer – i alt 24 skemaer	M	F
SB	Nettotransaktioner i indlån og udlån samt tab på udlån – i alt 24 skemaer	M	F
SC	Valutakursreguleringer – i alt 24 skemaer	M	F
SD	Nettotransaktioner i finansielle derivater	M	F
Rentestatistik			
RA	Periodens påløbne renter	M	F
RB	Periodens gennemsnitsbalancer opgjort dag-til-dag	M	F
RC	Udlån med nulstillet rente pr. ultimo perioden	M	F
RD	Supplerende oplysninger om påløbne renter	M	F
RE	Supplerende oplysninger om gennemsnitsbalancer	M	F
RF	Supplerende oplysninger om udlån med nulstillet rente pr. ultimo	M	F
RG	Ultimosaldi for kassekreditter	M	F
RH	Faktisk betalte renter og udbytter	M	F
RI	Landefordeling af påløbne renter	M	F
RJ	Landefordeling af faktisk betalte renter	M	F
RK	Landefordeling af udbyttebetalinger	M	F
RL	Forretningsomfang, nye forretninger	M	F
RM	Effektive rentesatser, nye forretninger	M	F
RN	Samlede låneomkostninger i procent, nye forretninger	M	F

Frekvens: M = Månedlig

K = Kvartalsvis

Bruger: F = Fuldt rapporterende institutter

H = Månedlige rapporterende i "halen"

Q = Kvartalsvise rapporterende i "halen"

U = Ikke-residente rapporterende institutter (udenlandske enheder)

1.6. Indberetningstidspunkt

Indberetninger til *Balance- og Strømstatistikken* skal være Nationalbanken i hænde senest 8. bankdag kl. 13.00 efter udløbet af den pågældende måned eller det pågældende kvartal.

**Ordinære
indberetninger**

Indberetninger til *Rentestatistikken* skal være Nationalbanken i hænde senest 10. bankdag kl. 13.00 efter udløbet af den pågældende måned. Institutet kan også vælge at indsende Rentestatistikken tidligere, fx sammen med Balance- og Strømstatistikken 8. bankdag. Vælger instituttet at indberette Rentestatistikken senere end Balance- og Strømstatistikken, skal der samtidig med indberetningen af Rentestatistikken af tekniske årsager også medsendes de allerede indberettede skemaer for Balance- og Strømstatistikken.

I *Balance- og Strømstatistikken* betragtes erstatningsindberetninger modtaget mellem 8. og 13. bankdag som rettelser til statistikken, mens erstatningsindberetninger modtaget efter 13. bankdag betragtes som revisioner.

Afsendelse af erstatningsindberetninger til Balance- og Strømstatistikken efter 13. bankdag må kun ske efter aftale med Nationalbanken.

I *Rentestatistikken* betragtes erstatningsindberetninger modtaget mellem 10. og 15. bankdag som rettelser, mens erstatningsindberetninger modtaget efter 15. bankdag betragtes som revisioner.

Erstatningsindberetninger som følge af forespørgsler, der er rettet til instituttet inden kl. 13.00, eller fejlmarkerede kvitteringstransmissioner, der er modtaget hos instituttets edb-central inden kl. 13.00, skal være Nationalbanken i hænde senest den efterfølgende bankdag kl. 13.00.

Revisioner, der vedrører foregående måneder, skal kun indberettes, såfremt den enkelte revision overstiger enten 1 mio.kr. eller 1 pct. af den pågældende post. Revisionen skal ledsages af en kort forklaring.

Det bemærkes, at hele statistikpakken bestående af Balance-, Strøm- og Rentestatistik af tekniske årsager skal medsendes ved erstatningsindberetninger, også selv om rettelserne og revisionerne kun vedrører en del af statistikken.

Indberetningen foretages elektronisk og skal ske efter retningslinjerne i "*Tekniske forskrifter for indberetning af MFI-statistik for pengeinstitutter, realkreditinstitutter, andre kreditinstitutter og pengemarkedsforeninger*" (se Bilag 3).

Erstatningsindberetninger

Tekniske forskrifter

1.7. Fordeling på sektor, branche, land, valuta og løbetid

1.7.1. Sektor- og branchefordeling

Alle mellemværender skal sektorfordeles efter den umiddelbare modpart og således foretages uafhængigt af sektortilhørsforholdet af eventuelle garantistillere eller ydere af subsidier.

En fortegnelse over de finansielle institutioner i EU-landene, der skal klassificeres som MFler, "*List of Monetary Financial Institutions*", findes på ECBs hjemmeside (<http://www.ecb.int/>) under punktet "*MFIs and Eligible assets*". En trykt udgave af fortegnelsen kan fås ved henvendelse til Nationalbanken.

For mellemværender med ECB gælder, at disse skal klassificeres i MFI-sektoren som en centralbank beliggende i Tyskland.

Ved "banker" forstås i disse forskrifter finansielle institutioner, der er beliggende uden for EU-området, og som udøver samme aktivitet som MFler i EU, medmindre andet er angivet i forskrifterne.

Ved fordeling af MFernes engagementer på øvrige modparters sektortilhørsforhold gælder bestemmelserne i Det Europæiske Nationalregnskabssystem (ENS 95) i "*EU-Rådets forordning af 25. juni 1996 om Det europæiske Natio-*

Sektorfordeling

MFler

ECB

Banker

nal- og Regionalregnskabssystem i Det Europæiske Fællesskab (2223/96/EF)", jf. nedenfor:

Offentlig forvaltning og service: Statslig forvaltning og service, offentlig forvaltning og service på delstatsniveau, kommunal forvaltning og service samt sociale kasser og fonde, jf. nedenfor:

Offentlig sektor

- ◆ **Statslig forvaltning og service:** Alle statslige administrative organer og andre centrale organer, hvis kompetenceområde normalt dækker hele det økonomiske område med undtagelse af forvaltning af sociale kasser og fonde. Delsektoren omfatter ligeledes non-profit institutioner, som kontrolleres og hovedsagelig finansieres af de centrale myndigheder, og hvis kompetenceområde dækker hele det økonomiske område.
- ◆ **Offentlig forvaltning og service på delstatsniveau:** Delstatsregeringer, der fungerer som separate institutionelle enheder, der udøver visse regeringsfunktioner på et niveau under de centrale myndigheder og over de offentlige institutionelle enheder på lokalt plan, med undtagelse af forvaltning af sociale kasser og fonde. Sektoren findes ikke i den danske økonomi.
- ◆ **Kommunal forvaltning og service:** De former for offentlig forvaltning, hvis kompetenceområde kun dækker et lokalt udsnit af det økonomiske område, med undtagelse af lokale afdelinger af sociale kasser og fonde. Delsektoren omfatter ligeledes non-profit institutioner, der kontrolleres og hovedsagelig finansieres af de lokale myndigheder, og hvis kompetenceområder er begrænset til de lokale myndigheders økonomiske område.
- ◆ **Sociale kasser og fonde:** Alle institutionelle enheder på centralt, delstats- og lokalt niveau, hvis hovedaktivitet er at levere sociale ydelser, og som opfylder følgende to kriterier:
 - ◆ Visse grupper af befolkningen er ved lov eller administrative bestemmelser forpligtet til at være medlem af ordningen eller til at indbetale bidrag.
 - ◆ Ansvar for institutionens forvaltning, hvad angår indbetaling og godkendelse af bidrag og ydelser, påhviler den offentlige forvaltning og service, uafhængig af dens rolle som tilsynsførende organ eller arbejdsgiver.

Husholdninger mv.: Enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner både i deres egenskab af forbrugere og eventuelt i deres egenskab af erhvervsdrivende, som producerer markedsmæssige varer og ikke-finansielle og finansielle tjenester (markedsproducenter). I sidstnævnte tilfælde, såfremt de dertil svarende aktiviteter ikke udøves af selvstændige enheder med status af quasiselskaber (selskabslignende foretagender, der ikke har en uafhængig juridisk status). Sektoren omfatter ligeledes enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner i deres egenskab af producenter af varer og ikke-finansielle tjenester udelukkende til eget brug.

Husholdninger mv.

I sektoren indgår tillige non-profit institutioner rettet mod husholdninger, der er selvstændige juridiske enheder, som leverer varer og tjenester til husholdninger, og som er private andre ikke-markedsproducenter.

I statistikken anvendes desuden undersektorerne **Personligt ejede virksomheder** og **Lønmodtagere, pensionister mv.** For danske residerter udskilles de

personligt ejede virksomheder som personer med et CVR-nummer, mens lønmodtagere, pensionister mv. udskilles som personer uden et CVR-nummer.

Øvrige residerter: Residente ikke-MFler undtagen offentlig forvaltning og service samt husholdninger mv. Kategorien omfatter andre finansielle formidlere, finansielle hjælpeenheder, forsikringselskaber og pensionskasser samt ikke-finansielle selskaber, jf. nedenfor:

- ◆ **Andre finansielle formidlere:** Alle finansielle selskaber og quasi-selskaber (undtagen forsikringselskaber og pensionskasser), der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling ved at indgå forpligtelser, undtagen i form af penge, indlån og/eller indlånsignende indskud fra andre institutionelle enheder end MFler, eller forsikringstekniske reserver.
- ◆ **Finansielle hjælpeenheder:** Alle finansielle selskaber og quasi-selskaber, der hovedsagelig udfører finansielle hjælpetjenester, dvs. aktiviteter der er nært knyttet til finansiell formidling, men som ikke i sig selv er finansiell formidling.
- ◆ **Forsikringselskaber og pensionskasser:** Alle finansielle selskaber og quasi-selskaber, der hovedsagelig beskæftiger sig med finansiell formidling som følge af sammenlægning af risici i puljer.
- ◆ **Ikke-finansielle selskaber:** Institutionelle enheder, hvis fordelingstransaktioner og finansielle transaktioner er adskilt fra deres ejeres, og som er markedsproducenter, hvis hovedaktivitet er produktion af markedsfølsomme varer og ikke-finansielle tjenester. Sektoren omfatter også ikke-finansielle quasi-selskaber.

Ukendt sektor: Mellemværender uden sektorfordelt modpart.

For så vidt angår sektorfordelingen af mellemværender med danske residerter vil anvendelse af Det Erhvervsstatistiske Register fra Danmarks Statistik, som indeholder de samme oplysninger som CVR-registeret, sikre en korrekt klassifikation af kunderne i overensstemmelse med definitionerne ovenfor. Dog er sektorfordelingen af ud- og indlåns mellemværender med danske residerter udvidet med sektoren ukendt sektor, da Erhvervsregistret i visse tilfælde vil klassificere lånemodparten som ukendt sektor. I sådanne tilfælde skal låne mellemværenderet posteres særskilt i indberetningsskemaerne for danske residerter under ukendt sektor. Såfremt størrelsen af den ukendte sektor bliver for stor, skal posten korrigeres.

Retningslinjer for fordelingen af udenlandske modparter på ovennævnte sektorer fremgår af ECBs "*Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the Statistical Classification of Customers*" (se afsnit 5). Manualen indeholder også retningslinjer for sektorklassifikation af danske modparter.

Mellemværender med internationale organisationer skal uanset disses geografiske beliggenhed placeres under landekoden resten af verden i sektorkategorien offentlig forvaltning og service samt undersektoren staten. På skemaer med fuld landefordeling skal de internationale organisationer dog indberettes som en særskilt post, medmindre andet er angivet under de enkelte skemaer. En liste over internationale organisationer findes i ECBs "*Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the Statistical Classification of Customers*" under "*Part 1, Introduction*" (se afsnit 5) og i Bilag 4.

Ved fordeling af pengeinstitutternes udlån og indlån på modparternes branchetilhørsforhold gælder bestemmelserne i Danmarks Statistiks "*Dansk Bran-*

Øvrige residerter

Ukendt sektor

Dansk modpart (ESR-registeret)

Udenlandsk modpart

Internationale organisationer

Branchefordeling

chekode 2007 (DB07)". Anvendelse af Danmarks Statistiks ESR-register vil sikre en korrekt klassifikation af kunderne i overensstemmelse med DB07.

1.7.2. Landefordeling

I *Balancestatistikken* skal der på BA-skemaerne ske landefordeling på Danmark, hvert af følgende EU-lande: Østrig, Belgien, Tyskland, Spanien, Finland, Frankrig, Storbritannien, Grækenland, Irland, Italien, Luxembourg, Holland, Portugal, Sverige, samt på Norge, Schweiz, USA, Hong Kong, Singapore, Japan, Canada, Cayman Islands og resten af verden under ét, jf. afsnit 1.5. Såfremt der optages nye medlemslande i EU, vil der kunne blive indført et BA-skema mere for et nyt medlemsland, såfremt mellemværender med det nye medlemsland måtte få en betragtelig størrelse. For MC-, MH-, BE-, MF- og BI-skemaet skelnes der mellem mellemværender med danske residerter, mellemværender med udenlandske residerter under ét og mellemværender i alt. På BL-skemaet indberettes kun mellemværender med danske residerter.

På skemaer med fuld landefordeling (BM-, BN-, BO- og BP-skemaet) sker landefordelingen efter den til enhver tid gældende ISO-landekodeliste til MFI-statistik (se Bilag 5). Mellemværender med lande, der ikke fremgår af den til enhver tid gældende ISO-landekodeliste, skal placeres under ufordelt. Nationalbanken sørger for, at nye ISO-landekoder som udgangspunkt lægges ind i MFI-indberetningsystemet hvert kvartal.

I *Strømstatistikken* skal der på SA-, SB- og SC-skemaerne ske landefordeling svarende til BA-skemaerne. For SD-skemaet skelnes der mellem mellemværender med danske residerter og mellemværender med udenlandske residerter under ét.

I *Rentestatistikken* sondres der mellem mellemværender med danske residerter, mellemværender med residerter i euroområdet, mellemværender med residerter i resten af verden (defineret som residerter uden for Danmark og euroområdet) og mellemværender i alt.

Ved en resident økonomisk enhed forstås en enhed, hvis økonomiske interesse-tyngdepunkt ligger inden for landets økonomiske område, dvs. når den udøver økonomiske aktiviteter igennem længere tid (et år eller mere) på dette område. Også efter oprettelsen af den Økonomiske og Monetære Union (ØMU) i EU er en økonomisk enheds residerstatus landespecifik. Begreberne danske residerter og udenlandske residerter er i overensstemmelse med definitionen af valutaindlændinge henholdsvis valutaudlændinge i Boks 1, side 10, og fodnote 12, side 85, i "Ny betalingsbalance – vejledning og skemaer" fastsat af Nationalbanken. Ifølge disse regler er valutaindlændinge fysiske eller juridiske personer hjemmehørende her i landet. Fysiske personer betragtes som hjemmehørende i det land, hvor de har fast bopæl, og juridiske personer som hjemmehørende i det land, hvor de har fast driftssted. Residerter på Færøerne og i Grønland er i overensstemmelse med disse regler udenlandske residerter.

Ikke-residente enheder, som ejer jord eller bygninger inden for et andet lands økonomiske område, skal betragtes som residerter i det land, hvor jorden eller bygningerne er beliggende, såfremt der foretages transaktioner i jorden eller bygningerne. Ved transaktioner forstås lån til køb eller forbedringer af jorden og/eller bygningerne, uafhængigt af hvad en eventuel sikkerhed består i. Lån, der ydes til finansiering af transaktioner i jord eller bygninger i flere

Landefordeling

**Resident/
Ikke-resident**

økonomiske områder, fordeles efter størrelsen af transaktionerne i hvert af de pågældende områder.

1.7.3. Valutafordeling

I *Balancestatistikken* skal der på BA-skemaerne ske valutafordeling på følgende valutaer: DKK, EUR, SEK, GBP, USD, CHF, JPY og øvrige valutaer under ét (Z05). Såfremt der optages nye medlemslande i EU, vil der kunne blive indført valutafordeling for et nyt medlemslands valuta, såfremt mellemværender med det nye medlemsland måtte få en betragtelig størrelse. Endvidere skal der angives en total for alle valutaer (Z01). Mellemværender denomineret i XEU placeres under EUR. For MC-, MH-, BE-, MF- og BI-skemaet skelnes der mellem DKK, udenlandsk valuta (X00) og total for alle valutaer (Z01). For BL- og BP-skemaet indberettes der kun total for alle valutaer (Z01), mens der for BM-, BN- og BO-skemaet indberettes DKK og total for alle valutaer (Z01). I *Strømstatistikken* indberettes der kun total for alle valutaer (Z01), mens der i *Rente-statistikken* indberettes på DKK, EUR, øvrige valutaer (Z07) samt total for alle valutaer (Z01). For RI-, RJ- og RK-skemaet i Rentestatistikken indberettes kun total for alle valutaer (Z01).

Valutafordeling

1.7.4. Løbetidsfordeling

Ved fordeling af balanceposter på løbetid benyttes oprindelig løbetid som kriterium, medmindre andet fremgår af disse indberetningsforskrifter. Den oprindelige løbetid for et finansielt instrument er tidsrummet fra oprettelsen heraf til forfaldstidspunktet, før hvilket det pågældende finansielle instrument ikke normalt kan indfries, eller hvor dette kun kan ske mod betaling af et rentetillæg og/eller et gebyr.

Løbetidsfordeling

Såfremt et finansielt instrument ud over en oprindelig løbetid tillige har et opsigelsesvarsel, skal instrumentet klassificeres efter længden af den oprindelige løbetid.

I det tilfælde at kunden for et givet finansielt instrument har mulighed for at vælge mellem forskellige løbetider, eller såfremt instrumentet indeholder rollover-bestemmelser, skal der ske løbetidskategorisering på basis af den tidligst mulige udløbsdato.

For variabelt forrentede udlån skal klassificeringen i hele lånets løbetid baseres på den oprindeligt aftalte løbetid uafhængigt af eventuelle ændringer i lånets nominelle rente undervejs i låneforholdet.

Ved forhøjelse af et lån eller ved ændring af ydelsesbeløb eller ydelsesfrekvens samt ved betaling af ekstraordinære afdrag, kan låneforholdet eventuelt betragtes som nyt. Dette indebærer i givet fald, at der skal ske genberegning af den oprindelige løbetid. Denne bestemmelse gælder såvel fast- som variabelt forrentede udlån.

1.8. Opgørelsestidspunkt

Som ultimodag ved indberetning af MFI-statistik anvendes sidste kalenderdag i måneden eller kvartalet. Som primodag anvendes første kalenderdag i måneden eller kvartalet.

Opgørelsestidspunkt

1.9. Beløbsangivelse

Alle beløb optages til Nationalbankens offentliggjorte valutakurser pr. ultimo måneden eller en senere beregnet valutakurs sidste bankdag i måneden. For valutaer, hvor der ikke offentliggøres en kurs, anvendes en skønnet kurs. Alle beløb i skemaerne indberettes i DKK 1.000. Oplysninger, der indberettes i form af satser i *Rentestatistikken*, indberettes som heltal, således at de sidste fire cifre angiver decimaler.

Beløbsangivelse

1.10. Værdiansættelse

Værdiansættelse af aktiv- og passivposter skal tage udgangspunkt i aktuelle markedspriser ultimo indberetningsmåneden, medmindre andet fremgår af disse indberetningsforskrifter. For værdipapirer er det tilladt at bruge enten lukkekurser eller gennemsnitskurs ved lukketid. Hvor markedspriser ikke objektivt kan fastsættes fx i forbindelse med unoterede aktiver og passiver, anvendes bedste estimat for markedsværdien.

Værdiansættelse

Ind- og udlån, såvel fast- som variabelt forrentede, anføres til den nominelle værdi. Indekserede ind- og udlån optages til indekseret nominel værdi. Udlån anføres i overensstemmelse hermed til modpartens aktuelle restgæld ultimo indberetningsmåneden, dvs. før hensættelser.

2. Balancestatistikken

2.1. Generelt

Til Balancestatistikken indberettes oplysninger om aktiv- og passivposter på balancen samt en række supplerende oplysninger.

Generelt om statistikken

Alle forretninger medtages i balancen på afviklingsdagen. Hertil kommer dog urealiserede gevinster eller tab på finansielle derivater, jf. Aktivpost 6 og Passivpost 14.

Modregning mellem aktiv- og passivposter er ikke tilladt, medmindre andet fremgår af disse indberetningsforskrifter.

Balancposterne, der udgør reservekravsstatistikken, er tilføjet et R i indberetningsskemaerne. Indberetning af denne statistik er frivillig, så længe Danmark ikke deltager i tredje fase af den Økonomiske og Monetære Union (ØMU).

2.1.1. Håndtering af repo-/reverseforretninger

Hvis en MFI overdrager aktiver i forbindelse med en ægte salgs- og tilbagekøbsforretning (repoforretning) eller en lignende forretning, skal aktiverne forblive i MFlens balance. De modtagne beløb for aktiverne opføres som gæld til erhververen under Passivpost 9. Er MFI'en erhverver i en ægte købs- og tilbagesalgsforretning (reverseforretning), føres det erlagte beløb som en fordring på overdrageren under Aktivpost 2, men aktiverne (papirerne) medtages ikke i MFlens balance.

Repo-/reverseforretninger

Hvis en MFI overdrager aktiver i forbindelse med en uægte salgs- og tilbagekøbsforretning eller en lignende forretning, udgår aktiverne af balancen. Hvis en MFI erhverver aktiver i forbindelse med en uægte købs- og tilbagesalgsforretning, skal de modtagne aktiver opføres i balancen.

Ved videresalg af aktiver erhvervet som led i en ægte købs- og tilbagesalgsforretning eller lignende forretninger, skal salget føres som en reduktion af den pågældende aktivpost. Reduktionen skal foretages på BA-skemaerne samt MC- og MH-skemaet. Det gælder, uanset om debetposten herved totalt bliver negativ. Det samme gælder for den type af forretninger, som nævnes i næste afsnit.

I en forretning, hvor en MFI overdrager aktiver uden at modtage sikkerhed i form af et kontant beløb, eller såfremt sikkerheden består i et andet aktiv, skal der ikke ske nogen påvirkning af balancen, såfremt erhververen påtager sig en forpligtelse til at tilbagelevere aktivet. Det samme er tilfældet for en MFI, der er erhverver i en sådan forretning.

2.2. Aktivposter (BA-, MC- og MH-skemaer)

Kassebeholdning: Kassebeholdningen omfatter lovlige betalingsmidler, herunder udenlandske sedler og mønter. Ved indberetning på BA-skemaerne skal hele kassebeholdningen indberettes i skemaet for mellemværender med danske resider og fordeles under de respektive valutaer. På MC- og MH-skemaet angives kassebeholdningen uden valutafordeling i totalkolonnen.

Aktivpost 1

Udlån: Kategorien omfatter alle lån ydet på basis af uomsættelige dokumenter eller uden noget tilgrundliggende dokument overhovedet. Eventuelle uomsættelige lån ydet på basis af et enkelt dokument skal også føres her. Ved lån forstås tillige uomsættelige tilgodehavender af enhver art, herunder eksem-

Aktivpost 2

pelvis margintilgodehavender i forbindelse med forretninger i finansielle derivater samt uomsættelige værdipapirer, ekskl. aktier.

Tilgodehavende renter skal ikke indgå i balanceposten, men alene medtages i Aktivpost 7.2.

Udlån til husholdninger mv. ekskl. non-profit institutioner rettet mod husholdninger skal formålsopdeles i tre kategorier på BA-skemaerne, jf. Aktivpost 2.3.2, 2.3.3 og 2.3.4. Formålskategorierne er som følger:

- ◆ Udlån til boligkøb: Lån til boligformål, såsom køb eller forbedringer af fast ejendom, uafhængigt af hvad en eventuel sikkerhed består i (boliglån, prioritetslån, friværdikonto, nedsparingslån, andelsboliglån, byggelån, omprioriteringskreditter, mellemfinansieringskreditter, kassekreditter til boligformål mv.). Som udgangspunkt skal lån med pant i fast ejendom placeres her.
- ◆ Forbrugerkredit: Lån ydet til privatpersoner til køb af varer og/eller tjenesteydelser (alm. anfordringskonti i debet, billån, bådlån, private kassekreditter til forbrug mv.).
- ◆ Andet udlån: Udlån, der ikke falder ind under de øvrige to kategorier (udlån til erhvervsformål, personalelån, studielån, kassekreditter til andre formål mv.).

Udlån skal anføres til bruttoværdi, hvorfor foretagne hensættelser ikke skal fratrækkes. Den aktuelle hensættelsessaldo, korrektivkontoen, skal anføres under Passivpost 13.2 på BA-skemaerne eller under Passivpost 13 på MC- og MH-skemaet. Desuden skal hensættelsessaldoen indberettes særskilt som supplerende oplysning på BE- eller MF-skemaet.

Der skal ikke ændres løbetidsklassifikation på et lån, hvorpå der foretages hensættelser.

Leasingkontrakter vedrørende finansiel leasing, hvor det pågældende pengeinstitut fungerer som leasinggiver, føres ligeledes under udlån.

Pensionspuljer, der er overdraget til administration hos et andet kreditinstitut, anføres i balancen som et mellemværende med øvrige MFler, Aktivpost 2.1.3. Dette betyder, at pensionspuljemellemværender posteret under Aktivpost 3 Værdipapirer, ekskl. aktier og Aktivpost 5 Aktier og andre kapitalandele, i sådanne tilfælde omposteres fra de respektive poster til Aktivpost 2.

For herværende filialer eller datterselskaber af udenlandske MFler eller banker skal der ved udlån til udenlandske enheder, Aktivpost 2.1.2, forstås udlån til den udenlandske modervirksomhed eller udenlandske søsterselskaber. Sidstnævnte skal også selv være MFler eller banker i de lande, hvori de er beliggende.

Værdipapirer, ekskl. aktier: Under Aktivpost 3 føres andre værdipapirer end aktier, som normalt er omsættelige³ og handles på sekundære markeder, eller som kan føres i modregning på markedet, og som ikke giver indehaveren nogen form for ejendomsrettigheder over for udsteder. Aktiverne vil typisk være repræsenteret af dokumenter, der er bestemt til at cirkulere, og hvis nominelle værdi fastsættes ved udstedelsen. Værdipapiret skal give indehaveren ubetinget ret til et fast eller kontraktmæssigt fastsat variabelt afkast på grundlag

Aktivpost 3

³ Ved omsættelighed forstås typisk gældsbreve omfattet af § 11, stk. 2, 1. led i lov om gældsbreve.

af rentekupon og/eller et nærmere angivet fast beløb på en eller flere forud fastsatte datoer eller begyndende fra en dato, som er fastsat ved udstedelsen.

Posten omfatter bl.a. obligationer, vekslers, indskudsbeviser ("certificates of deposit"), beviser for efterstillede tilgodehavender, virksomhedscertifikater ("commercial papers"), sælgerpantebreve og lignende instrumenter, der normalt handles på de finansielle markeder. Såfremt værdipapiret ikke fremtræder i omsættelig form, skal det føres under Aktivpost 2.

Hvis et lån omstruktureres på en sådan måde, at der på basis heraf udstedes et stort antal identiske dokumenter, som handles på et organiseret marked, skal dette føres her.

Tilgodehavende renter skal ikke indgå i balanceposten, men alene medtages i Aktivpost 7.2.

For nogle af de omsættelige værdipapirer, ekskl. aktier, der er udstedt af MFler, gælder, at de skal klassificeres som pengemarkedspapirer, jf. Aktivpost 4.

Pengemarkedspapirer og andele udstedt af MFler: Her føres omsættelige værdipapirer, ekskl. aktier, udstedt af MFler, der enten handles på likvide markeder, eller hvor udsteder alternativt tilbyder en tilsvarende grad af likviditet. Ved likvide markeder forstås de markeder, hvor likviditet udveksles mellem MFler og/eller andre finansielle institutioner. I ECBs "*Money and Banking Statistics Compilation Guide – Addendum 1: Money market paper, Bill-based lending*" (se afsnit 5) er der nærmere redegjort for de kriterier, der skal være opfyldt, for at et værdipapir kan klassificeres som et pengemarkedspapir. Bilaget indeholder tillige en oversigt over de værdipapirer i de enkelte EU-lande, der skal klassificeres som pengemarkedspapirer.

Aktivpost 4

"Certificates of deposit" og "commercial papers" er eksempler på aktiver, der ofte vil falde ind under denne kategori.

Nationalbankens indskudsbeviser og ECBs udstedte gældsbeviser skal føres under denne post.

Såfremt et værdipapir, ekskl. aktier, ikke kan klassificeres under denne aktivpost, skal det føres under Aktivpost 3.

Pengemarkedspapirer udstedt af finansielle institutioner uden for EU, benævnt "banker", skal i lighed med pengemarkedspapirer udstedt af øvrige ikke-MFler posteres under Aktivpost 3.

Andele udstedt af pengemarkedsforeninger, der er klassificeret som MFler, skal i alle tilfælde posteres under Aktivpost 4. Andele udstedt af pengemarkedsforeninger beliggende uden for EU-området skal posteres under Aktivpost 5.

Aktier og andre kapitalandele: Kategorien omfatter aktier, herunder egne aktier, tegningsrettigheder og warrants, anpartsbeviser og beviser for garantikapital i sparekasser, andele i investeringsforeninger og specialforeninger, ekskl. pengemarkedsforeninger, der er klassificeret som MFler, samt andre kapitalandele, inkl. kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder, samt øvrige betydende kapitalandele.

Aktivpost 5

Posten skal på BA-skemaerne nedbrydes på instrumenttyperne noterede aktier, unoterede aktier, andre ejerandelsbeviser og andele i investeringsforeninger.

Andre ejerandelsbeviser defineres i henhold til ENS95. Kategorien kan betragtes som en residualpost, idet andre ejerandelsbeviser omfatter alle de ejerandelsbeviser (dvs. finansielle aktiver, som repræsenterer en ejendomsret til selskaber), som ikke kan rubriceres under direkte investeringsaktier, børsnoterede aktier, ikke-børsnoterede aktier eller andele i investeringsforeninger.

Eksempler på andre ejerandelsbeviser er komplementarernes andele i kommanditselskaber, kapitalindskud i interessentselskaber samt kapitalindskud i andelselskaber (andelsbeviser) eller andre selskaber med begrænset ansvar (ud over aktie- og anpartsselskaber).

Andele i investeringsforeninger omfatter investeringsbeviser, dvs. certifikater udstedt af investeringsforeninger ("mutual funds"/"unit trusts"), investeringselskaber ("investment trusts") og andre former for kollektive investeringsenheder, hvad enten certifikaterne er børsnoterede eller ikke-børsnoterede, jf. ENS95.

Finansielle derivater: Her føres samtlige uafviklede spotforretninger og finansielle derivater (terminsforretninger, futures, optioner, swaps, FRAer o.l.) med en positiv markedsværdi på balancedagen. Uafviklede spotforretninger og finansielle derivater har en markedsværdi, hvis de handles på sekundære markeder eller kan føres i modregning på markedet.

Aktivpost 6

Øvrige aktiver: Under Aktivpost 7.1 Anlægsaktiver føres såvel materielle som immaterielle aktiver efter gældende regnskabsbestemmelser. Hertil kommer leasingkontrakter vedrørende finansiel leasing, hvor pengeinstituttet fungerer som leasingtager og leasingkontrakter vedrørende operationel leasing, hvor pengeinstituttet fungerer som leasinggiver.

Aktivpost 7

Under Aktivpost 7.2 Andre aktiver føres de aktiver, der ikke falder ind under de øvrige kategorier. Som typiske eksempler kan nævnes:

- ◆ Tilgodehavender, der ikke kan henføres til MFlens hovedaktivitet, og som ikke er i omsættelig værdipapirform.
- ◆ Periodeafgrænsningsposter: Her posteres afholdte udgifter, der vedrører perioden efter balancetidspunktet, herunder forudbetalte renter.
- ◆ Indtægter, som først forfalder til betaling efter balancetidspunktet, herunder tilgodehavende renter, tilgodehavende udbytte og tilgodehavende skat.
- ◆ Checks og andre former for betalinger, der primært er kunderelaterede, og for hvilke der endnu ikke er sket inddækning fra andre MFler, de såkaldte "transit items". Transit items omfatter bl.a. clearingposter (checks, fondsafvikling, rembursering o.l.). Afviklingsbeløb i øvrigt, "suspense items", hvor modparten ikke er en MFI, føres ligeledes her.
- ◆ Børs- og stempelmærker samt faste deposita.

2.3. Passivposter (BA-, MC- og MH-skemaer)

Seddel- og møntomløb: Posten er ikke relevant for pengeinstitutter.

Passivpost 8

Indlån: Kategorien omfatter indlån og gæld af enhver art, der ikke er baseret på udstedelse af omsættelige værdipapirer, ekskl. aktier. Der skal for hver

Passivpost 9

sektor, MFI-sektoren undtaget, ske opdeling i indlån på anfordring, tidsindskud, indlån med opsigelsesvarsel samt ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger.

Skyldige renter skal ikke indgå i balanceposten, men alene medtages i Passivpost 15.

Indlån på anfordring

Her anføres alle indlån uden fast løbetid, opsigelsesvarsel eller væsentlige restriktioner i øvrigt. Kategorien omfatter indlån, hvor kontohaver frit kan disponere over indeståendet til betalingsformål mv. via betalingskort, checks, direkte debiteringer o.l. Indlånskonti, hvortil der alene er knyttet interne kundekort til anvendelse i MFlens egne kontantautomater, falder ligeledes ind under denne kategori. Øvrige indlånskonti, hvortil der ikke er knyttet betalings- eller hævekort, men hvorpå der kan hæves kontantbeløb og/eller foretages betalinger uden opsigelsesvarsel, strafgebyrer eller restriktioner i øvrigt, skal også føres her.

Cirkulerende beløb på forudbetalte betalingskort samt indskud på pengemarkedet (dag-til-dag-indskud) placeres også under denne post.

Tidsindskud

Her posteres alle indskud, der ved etableringen har fast løbetid. Udstedte værdipapirer, ekskl. aktier, der er uomsættelige, skal ligeledes føres her. En eventuel mulighed for førtidig hævning af indskuddet enten ved opsigelse eller på anfordring mod betaling af strafgebyr er uden betydning for klassificeringen. Såfremt indskuddet opsiges, skal det dog placeres under indlån med opsigelse i det relevante løbetidsbånd.

Under tidsindskud placeres tillige indlånsformer, som er oprettet i medfør af særlig lovgivning, fx kontoformer, hvortil der er knyttet statslige tilskud eller skattebegunstigelse (særlige indlån). Gevinstopsparingskonti indgår i denne kategori (øvrige former for særlige indlån kan ses i Finanstilsynets Regnskabsbekendtgørelse). I de tilfælde, hvor der ikke er aftalt en fast løbetid ved kontoens oprettelse, skal pågældende indlån placeres under tidsindskud med løbetid over 2 år.

Kunders margintilgodehavender i forbindelse med forretninger i finansielle derivater skal også føres her, men kun såfremt følgende betingelser er opfyldt:

- ◆ Beløbet skal repræsentere sikkerhedsstillelse for indskyders eventuelle forpligtelser under derivatforretningen.
- ◆ Beløbet skal forblive i indskyders navn i hele perioden og skal kunne betales tilbage ved kontraktens udløb.
- ◆ Beløbet skal uden restriktioner kunne videreudlånes af den rapporterende MFI.

I praksis vil ovennævnte betingelser ofte kun være opfyldt for initialmarginer. Øvrige marginbetalinger skal posteres under Passivpost 14.

Indlån med opsigelsesvarsel

Her posteres alle indlån, hvor der ikke er aftalt nogen fast løbetid ved kontoforholdets oprettelse, men i stedet er knyttet et opsigelsesvarsel. En eventuel mulighed for hævning af indskuddet før opsigelsesperiodens udløb eller på

anfordring er uden betydning for klassificeringen, såfremt dette kun kan ske mod betaling af et strafgebyr.

Indlånskonti, hvortil der ikke er knyttet et egentligt opsigelsesvarsel, men hvorpå der kun kan disponeres over indeståendet mod betaling af et strafgebyr, placeres under opsigelsesvarsel op til 3 måneder.

Ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger

Her posteres modtagne beløb for overtagne aktiver i forbindelse med ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger og lignende forretninger, hvor der samtidig med overdragelsen af aktiverne er truffet aftale om tilbagelevering heraf på et senere tidspunkt.

Udenlandske enheder

For herværende filialer eller datterselskaber af udenlandske MFler eller banker skal der ved indlån fra udenlandske enheder, Passivpost 9.1.2, forstås indlån fra den udenlandske modervirksomhed eller udenlandske søsterselskaber. Sidstnævnte skal også selv være MFler eller banker i de lande, hvori de er beliggende.

Andele udstedt af pengemarkedsforeninger: Posten er ikke relevant for pengeinstitutter.

Passivpost 10

Udstedte gældsinstrumenter: Under denne post føres andre gældsinstrumenter end aktier og pengemarkedspapirer udstedt af rapporterende MFler, som normalt er omsættelige⁴ og handles på sekundære markeder, eller som kan føres i modregning på markedet, og som ikke giver indehaveren nogen form for ejendomsrettigheder over for udsteder. Posten vil typisk være repræsenteret af dokumenter, der er bestemt til at cirkulere, og hvis nominelle værdi fastsættes ved udstedelsen. Værdipapiret skal give indehaveren ubetinget ret til et fast eller kontraktmæssigt fastsat variabelt afkast på grundlag af rentekupon og/eller et nærmere angivet fast beløb på en eller flere forud fastsatte datoer eller begyndende fra en dato, som er fastsat ved udstedelsen.

Passivpost 11

Posten omfatter bl.a. obligationer, vekslers, indskudsbeviser ("certificates of deposit"), beviser for efterstillede kapitalindskud, virksomhedscertifikater ("commercial papers"), pantebreve og lignende instrumenter, der normalt handles på de finansielle markeder. Såfremt gældsinstrumentet ikke fremtræder i omsættelig form, skal det føres under Passivpost 9⁵.

For nogle af de omsættelige udstedte gældsinstrumenter gælder, at de skal klassificeres som pengemarkedspapirer, jf. Passivpost 12.

De udstedte gældsinstrumenter modpartsfordeles efter *emissionsland*. I praksis medfører det, at et dansk værdipapir defineres som værende udstedt i udlandet, hvis emissionslandet ikke er Danmark. Emissionslandet bestemmes ud fra et af følgende kriterier:

⁴ Ved omsættelighed forstås typisk gældsbreve omfattet af § 11, stk. 2, 1. led i lov om gældsbreve.

⁵ Ikke-omsættelige gældsinstrumenter udstedt af rapporteringsenhederne klassificeres generelt som "indlån". Instrumenter kan betegnes som "ikke-omsættelige", såfremt overførsel af retligt ejerskab til instrumenter er underlagt restriktioner, som medfører, at de ikke kan omsættes, eller, selv om de er omsættelige, ikke kan handles, fordi der ikke eksisterer et organiseret marked. Ikke-omsættelige instrumenter udstedt af rapporteringsenhederne, som bliver omsættelige på et senere tidspunkt, og som kan handles på et sekundært marked, bør almindeligvis klassificeres som "udstedte gældsinstrumenter".

- ◆ For et dansk værdipapir, der er noteret på en udenlandsk børs, bestemmes emissionslandet af børsens hjemland. Hvis værdipapiret er noteret på flere børser, anvendes landet for den børs, hvor noteringen første gang fandt sted. Hvis notering første gang fandt sted på flere børser samtidigt, ses der helt bort fra børser hjemlande, og emissionslandet bestemmes ud fra et af nedenstående forhold.
- ◆ For et dansk værdipapir, der ikke er noteret på en udenlandsk børs, men er elektronisk registreret i en værdipapircentral, bestemmes emissionslandet af værdipapircentralens hjemland. Hvis værdipapiret er registreret i flere værdipapircentraler, anvendes landet for den værdipapircentral, hvor registreringen første gang fandt sted.
- ◆ For et dansk værdipapir, der hverken er noteret på en børs eller elektronisk registreret i en værdipapircentral og ikke er udstedt med henblik på salg til udlændinge, er emissionslandet Danmark. Hvis det er udstedt med henblik på salg til udlændinge, bestemmes emissionslandet af "lead managers" hjemland. Dog gøres en undtagelse, såfremt "lead manager" er hjemmehørende i Danmark og over halvdelen af værdipapirudstedelsen initialt blev aftaget af udenlandske investorer, hvor emissionslandet bestemmes af det hjemland, hvorfra initiale udenlandske investorer i alt af tog den største del af udstedelsen.

Emissionslandet for et værdipapir bestemmes på det oprindelige udstedelsestidspunkt og ændres ikke efterfølgende, selv om der fx udstedes flere forhøjelser i andre lande.

Skyldige renter skal ikke indgå i balanceposten, men alene medtages i Passivpost 15.

Pengemarkedspapirer udstedt af MFler: Her føres omsættelige værdipapirer undtagen aktier, der enten handles på likvide markeder, eller hvor udsteder alternativt tilbyder en tilsvarende grad af likviditet. Ved likvide markeder forstås de markeder, hvor likviditet udveksles mellem MFler og/eller andre finansielle institutioner. I ECBs "*Money and Banking Statistics Compilation Guide – Addendum 1: Money market paper*" (se afsnit 5) er der nærmere redegjort for de kriterier, der skal være opfyldt, for at et værdipapir kan klassificeres som et pengemarkedspapir.

Passivpost 12

"Certificates of deposit" og "commercial papers" er eksempler på passiver, der ofte falder ind under denne kategori.

Såfremt et værdipapir, ekskl. aktier, ikke kan klassificeres under denne passivpost, skal den føres under Passivpost 11.

Pengemarkedspapirerne modpartsfordeles efter emissionsland (se under Passivpost 11).

Kapital og reserver: Her føres den samlede statistiske egenkapital inkl. årets resultat til dato. Hertil kommer korrektivkontoen til udlånsporteføljen repræsenterende de samlede hensættelser. Ved indberetning på BA-skemaerne skal posten alene føres i skemaet for mellemværender med danske residerter.

Passivpost 13

Kapital og reserver skal på BA-skemaet for Danmark nedbrydes på henholdsvis Passivpost 13.1 Aktier og andre kapitalandele, samt Passivpost 13.2 Øvrig kapital og reserver, herunder korrektivkontoen (hensættelser på udlån) **opgjort til nominal værdi**.

Som supplerende oplysning skal Passivpost 13.1 indberettes på underposterne i BA-skemaet **opgjort til markedsværdi** og nedbrudt på instrumenttyperne:

- 13.1.1 Noterede aktier
- 13.1.2 Unoterede aktier

Supplerende oplysning til Passivpost 13.1

- 13.1.3 Andre ejerandelsbeviser [kapitalindskud i sparekasser (garantbeviser) eller andelskasser (andelsbeviser)].
- 13.1.4 Andele i investeringsforeninger (ikke relevant for pengeinstitutter)

Unoterede aktier og andre ejerandelsbeviser indberettes med bedste estimat for markedsværdien, fx indre værdis metode.

Finansielle derivater: Her føres samtlige uafviklede spotforretninger og finansielle derivater (terminsforretninger, futures, optioner, swaps, FRAer o.l.) med en negativ markedsværdi på balancedagen. Uafviklede spotforretninger og finansielle derivater har en markedsværdi, hvis de handles på sekundære markeder eller kan føres i modregning på markedet.

Passivpost 14

Andre passiver: Under denne post føres de passiver, der ikke falder ind under de øvrige kategorier. Som typiske eksempler kan nævnes:

Passivpost 15

- ◆ Gæld, der ikke kan henføres til MF-lens hovedaktivitet, og som ikke er baseret på udstedelse af omsættelige værdipapirer, ekskl. aktier.
- ◆ Periodeafgrænsningsposter: Her posteres de indtægter, der er indgået før balancetidspunktet, men som vedrører efterfølgende perioder, herunder forud modtagne renter.
- ◆ Udgifter, der henhører til denne eller tidligere perioder, men som først vil blive betalt efter balancetidspunktet, herunder skyldige renter og skyldig skat.
- ◆ Hensættelser til forpligtelser, hvorved der forstås beløb, der har til formål at dække konkrete tab, forpligtelser eller omkostninger, som kan henføres til samme eller tidligere regnskabsår, og som på balancetidspunktet er sandsynlige eller sikre, men som er uvisse med hensyn til deres størrelse eller tidspunktet for deres afholdelse.
- ◆ Kreditoverførsler debiteret kunders konti, for hvilke der endnu ikke er sket inddækning over for modtagende MFI, de såkaldte "transit items". Transit items omfatter bl.a. clearingposter. Afviklingsbeløb i øvrigt, de såkaldte "suspense items", hvor modparten ikke er en MFI, føres ligeledes her.
- ◆ Kunders margintilgodehavender i forbindelse med forretninger i finansielle derivater, der ikke kan placeres under Passivpost 9.
- ◆ Leasingforpligtelser ved finansiel leasing, der modsvares af et tilsvarende leasingaktiv posteret under Aktivpost 7.1.

2.4. Supplerende oplysninger

2.4.1. BE- og MF-skemaet

Hver måned indberettes der på BE-skemaet supplerende oplysninger om balanceposterne på BA-skemaerne for fuldt rapporterende pengeinstitutter. Tilsvarende indberettes der på MF-skemaet supplerende oplysninger om balanceposterne på MC-skemaet for pengeinstitutter i den månedlige hale. BE- og MF-skemaet indeholder følgende supplerende oplysninger.

Supplerende oplysninger om balanceposter

Yderligere sektoropdeling for ind- og udlånsforretninger: For ind- og udlånsforretninger med danske residenter foretages yderligere sektoropdelinger på BE-skemaet. Sektoren husholdninger mv. ekskl. non-profit institutioner rettet mod husholdninger opdeles i personligt ejede virksomheder og lønmodtagere, pensionister mv. Sektoren ikke-finansielle selskaber opdeles i henholdsvis en offentlig og en privat del. Den offentlige del af sektoren omfatter:

Yderligere sektoropdeling af ind- og udlån

- ◆ Integrerede selskabslignende offentlige virksomheder, der indgår i de offentlige regnskaber, og som producerer ikke-finansielle markeds-mæssige varer og tjenester, afsætter deres produktion til private, og som drives erhvervsmæssigt og selvstændigt.
- ◆ Ikke-integrerede offentlige virksomheder organiseret som selskaber, der ikke indgår i de samlede offentlige regnskaber, men som producerer ikke-finansielle markeds-mæssige ydelser, og som er overvejende offentligt ejet og/eller effektivt kontrolleret af en offentlig myndighed.

ECB-/BIS-mellemværender: På BE- og MF-skemaet angives den del af udlån til og indlån fra centralbanker, som er mellemværender med ECB. På BE-skemaet skal der ligeledes angives den del af udlån til og indlån fra offentlig forvaltning og service, der er mellemværender med BIS.

Mellemværender med ECB og BIS

Ægte købs- og tilbagesalgsforretninger/ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger: På BE- og MF-skemaet specificeres det, hvor stor en andel af udlånet der er ægte købs- og tilbagesalgsforretninger for henholdsvis MFler/banker, offentlig forvaltning og service, husholdninger mv. og øvrige residerter. Ligeledes skal der for MFler/banker anføres den del af indlånet, der er ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger.

Genkøbsforretninger

Særlige indlånsformer: På BE- og MF-skemaet specificeres det, hvor stor en del af tidsindskuddet fra husholdninger mv. der er særlige indlånsformer. Såfremt særlige indlånsformer er investeret i pensionspuljer, som indberettes i BE-skemaets post 14.0.1, skal underposterne 14.0.1.1 og/eller 14.0.1.2 udfyldes med bogført værdi. De tilsvarende poster på MF-skemaet er 13.0.1, 13.0.1.1 og 13.0.1.2. På BE-skemaet skal de særlige indlånsformer og den andel heraf, som er investeret i pensionspuljer, desuden fordeles på henholdsvis lønmodtagere, pensionister mv. og personligt ejede virksomheder.

Særlige indlånsformer

Koncernlån: Andelen af udlån til MFler/banker, som kan karakteriseres som koncernlån, indberettes på BE-skemaet. Tilsvarende specificeres det, hvor stor en andel af indlån fra MFler/banker samt delsektorernes andre finansielle formidlere, finansielle hjælpeenheder, forsikrings-selskaber og pensionskasser samt ikke-finansielle selskaber, der kan karakteriseres som koncernlån.

Koncernlån

Koncernlån omfatter lån (ud- og indlån) mellem koncernforbundne virksomheder herunder dattervirksomheder (datterselskaber og filialer), søsterselskaber o.l. Specifikationen gælder for såvel almindelige koncernlån som reverselån fra dattervirksomhed til modervirksomhed.

Hensættelser på udlån: Den del af kapital og reserver, der vedrører hensættelser på udlån (korrektivkontoen), skal specificeres på BE-skemaet post 18.1 og MF-skemaet post 16.1.

Hensættelser på udlån

Specifikation af andre aktiver og passiver: På BE- og MF-skemaet skal tilgodehavende renter på udlån, skyldige renter på indlån, transit items og suspense items fra Aktivpost 7.2 og Passivpost 15 udspecificeres. Forud modtagne renter på udlån må ikke fradrages i de tilgodehavende renter på udlån. På BE-skemaet specificeres yderligere den del af Aktivpost 7.2, som vedrører tilgodehavende kuponrenter på værdipapirer, ekskl. aktier. Desuden specificeres der på BE-skemaet den andel af Passivpost 15, som vedrører henholdsvis handelskreditter, leasingforpligtelser ved finansiel leasing og skyldige kuponrenter på udstedte gældsinstrumenter.

Specifikation af andre aktiver og passiver

Handelskreditter defineres i henhold til ENS95, hvor handelskreditter er finansielle fordringer opstået som følge af leverandørens direkte ydelse af kredit til købere for vare- og tjenestetransaktioner. Handelskreditter betragtes som skyldige omkostninger og omfatter således:

- ◆ Finansielle fordringer i forbindelse med levering af varer og tjenester, hvor betaling ikke har fundet sted.
- ◆ Handelskreditter accepteret af factoringsselskaber, medmindre de betragtes som lån.
- ◆ Akkumuleret husleje.
- ◆ Restancer vedrørende betaling af varer og tjenester, når der ikke er tale om lån.

Efterstillede kapitalindskud: Efterstillede kapitalindskud anføres under post 17.1 på BE-skemaet og post 15.1 på MF-skemaet.

Efterstillede kapitalindskud

Finansielle derivater: På BE-skemaet skal finansielle derivater med danske modparter nedbrydes på delsektorerne MFler, offentlig forvaltning og service, husholdninger mv. og øvrige residenter. Sidstnævnte skal nedbrydes på delsektorerne andre finansielle formidlere, finansielle hjælpeenheder, forsikringselskaber og pensionskasser samt ikke-finansielle selskaber. Der er desuden mulighed for, men ikke krav om, indberetning af finansielle derivater fordelt på sektorer i totalkolonnen.

Finansielle derivater

Køb og salg af valuta: Køb og salg af valuta spot, på termin og på futuresmarkedet anføres i BE-skemaet post 21 og på MF-skemaet post 18 til de respektive aftalte spot-, termins- og futureskurser. For valuta på termin og spot opdeles der endvidere på MFler/banker og ikke-MFler/ikke-banker.

Køb og salg af valuta

2.4.2. BF-skemaet

På BF-skemaet indberettes oplysninger om omfanget af udlån, der ligger til sikkerhed for de Særligt Dækkede Obligationer (SDO'er).

Specifikation af udlån (SDO'er, lån med afdrag samt afdragsfrie)

På skemaet skal pengeinstitutterne endvidere indberette specifikationer af det samlede udlån, som pengeinstitutterne har ydet til husholdninger med formålet boligkøb (BA-skemaet post 2.3.2) samt specifikationer af det samlede udlån ydet til ikke-finansielle selskaber (BA-skemaet post 2.4.4).

Udlånene skal opdeles efter, hvorvidt der er tale om: kassekreditter (post 2.1/post 3.1), afdragsfrie lån (post 2.2/post 3.2) eller udlån med afdrag (post 2.3/post 3.3). Herefter udspecificeres for afdragsfrie lån og udlån med afdrag, hvor stor en andel der er variabelt forrentede.

For de variabelt forrentede udlån skal anføres, hvor stor en andel der er med renteloft, og herefter hvor stor en andel der har ramt loftet. For de variabelt forrentede udlån skal endvidere indberettes, hvor stor en andel der er med rentetilpasning op til og med 1 år. *Vær opmærksom på*, at post 2.2.1.1 "heraf med renteloft" og post 2.2.1.2 "heraf rentetilpasning op til og med 1 år" begge er selvstændige underposter til 2.2.1. (Ligeledes gælder, at post 2.3.1.1 og post 2.3.1.2 er selvstændige underposter til post 2.3.1, og tilsvarende gælder for ikke-finansielle selskaber).

Kassekreditter: Under post 2.1 "heraf kassekreditter" til boligkøb – husholdninger angives boligkassekreditlån, eller kassekreditter der er oprettet i for-

Kassekreditter

bindelse med boligkøb (fx prioritetskreditter). Post 3.1 "heraf kassekreditter" til ikke-finansielle selskaber omfatter samtlige kassekreditter uanset formål.

Afdrag/afdragsfrie: For lån, hvor der er mulighed for at veksle mellem at betale afdrag og afdragsfrihed, skal lånet registreres som "lån med afdrag" i de terminer (måneder eller perioder), hvor der bliver afdraget på lånet, og som "afdragsfrit" i de terminer (måneder eller perioder), hvor der er afdragsfrihed.

**Afdrag/
afdragsfrie**

Variabelt forrentede lån: Et lån skal betragtes som variabelt, hvis rentesatsen på lånet *ikke* er låst fast *i hele* lånets restløbetid. Det vil fx betyde, at et lån, hvor renten er låst fast de næste 6 måneder, men hvor lånets restløbetid er 2 år, skal indberettes under variabelt forrentede lån.

**Variabelt forren-
tede lån**

Rentetilpasning op til og med 1 år: Under posten "rentetilpasning op til og med 1 år" skal indgå de variabelt forrentede lån, hvor renten *kan eller vil* blive ændret inden for 1 år. Det vil bl.a. betyde, at de udlån, hvor pengeinstituttet har mulighed for at foretage en renteændring med eller uden varsel som følge af fx ændringer i diskontoen, også skal indgå i posten. Det afgørende, i forhold til om lånet er inden for 1-års grænsen, er alene, hvor længe der er til næste rentetilpasning. Dette betyder at også lån, hvor renten tilpasses fx hvert 3. år, men hvor der er under 1 år til, at renten skal reguleres, skal medtages under denne post.

**Op til og med 1
år**

Renteloft: Under posten "heraf med renteloft" skal indgå de variabelt forrentede lån, som har indbygget et renteloft. Renteloftet findes med forskellige løbetider og forsikrer mod, at lånerenten overstiger en på forhånd aftalt rente. Renten på lånet er som udgangspunkt variabel, men stiger renten til et bestemt niveau, aktiveres renteloftet. Herefter bliver lånet enten ændret til et permanent fastforrentet lån (type A), eller renten falder igen, hvis markedsrenten på et tidspunkt falder tilbage til niveauet under renteloftet (type B). De lån, hvor renten alene kan tilpasses i nedadgående retning, skal ligeledes indberettes under denne post (type C).

Lån med renteloft

Heraf ramt renteloft: De udlån, der har ramt renteloftet (aktivt renteloft), *og* hvor renten igen falder (type B), samt udlån, hvor renten alene kan tilpasses i nedadgående retning (type C), skal yderligere indberettes i underposten "heraf ramt renteloftet". Lån, der *har ramt* renteloftet, og som permanent er skiftet til fast forrentet (type A) skal *ikke* indgå i denne post og heller ikke posten variabelt forrentede lån.

Ramt renteloft

2.4.3. BM-, BN-, BO- og BP-skemaet

Der foretages fuld landefordeling af udlån på BM-skemaet, af indlån på BN-skemaet og af værdipapirer, ekskl. aktier, på BO-skemaet. Mellemværender med lande, som ikke fremgår af den til enhver tid gældende ISO-landekode-liste, skal placeres under ufordelt.

**Fuld landeforde-
ling**

På BM-, BN- og BO-skemaet skal der oplyses særskilt om udlån til, indlån fra og værdipapirer, ekskl. aktier, udstedt af internationale organisationer. Dermed angives mellemværender med internationale organisationer separat og ikke under det land, hvor organisationen har hjemme. Fx skal mellemværender med IMF posteres under internationale organisationer og ikke under USA. Mellemværender med EU-institutioner udspecificeres som en heraf-post af internationale organisationer.

På BM-, BN- og BO-skemaet skal udlån, indlån og værdipapirer, ekskl. aktier, desuden fordeles på MFler/banker og ikke-MFler/ikke-banker i henholdsvis DKK og alle valutaer under ét. Udlån til og værdipapirer, ekskl. aktier, udstedt af offentlig forvaltning og service skal specificeres som en særskilt kolonne.

På BP-skemaet opdeles Aktivpost 5 Aktier og andre kapitalandele på henholdsvis porteføljeinvesteringer og direkte investeringer, som anføres med fuld landefordeling. Direkte investeringer er defineret som investeringer, hvor ejerandelen udgør mindst 10 pct. af den samlede aktiekapital eller stemmerne. Såfremt en MFler har en ejerandel i en international organisation, skal det på BP-skemaet angives under ufordelt. Ejerandele i internationale organisationer skal dermed ikke posteres under de lande, hvor de rent fysisk er beliggende.

2.4.4. BL-skemaet

På BL-skemaet branchefordeles det indenlandske udlån og indlån fra BA-skemaet for Danmark.

**Branchefordelt
udlån og indlån**

2.5. Udenlandske enheder (BI-skemaet)

På BI-skemaet indberettes balanceoplysninger på hovedpostniveau for de udenlandske enheder. Udlån til og indlån fra MFler/banker underopdeles på moderbanker samt øvrige MFler/øvrige banker. Desuden underopdeles udlån til og indlån fra øvrige residerter på undersektorerne andre finansielle formidlere, finansielle hjælpeenheder, forsikringselskaber og pensionskasser samt ikke-finansielle selskaber.

**Udenlandske
enheder**

3. Strømstatistikken

3.1. Generelt

Til Strømstatistikken indberettes der oplysninger om finansielle strømme i form af finansielle transaktioner, tab på udlån, børskursgevinster og -tab samt valutakursgevinster og -tab for udvalgte balanceposter. Der indberettes på SA-, SB- og SC-skemaerne samt SD-skemaet. Balanceposterne fortolkes parallelt med balanceposterne i Balancestatistikken, medmindre andet fremgår af disse indberetningsforskrifter.

Det bemærkes, at hvis en kunde flytter konto fra/til en dansk rapporteringsenhed, skal det registreres som en finansiell transaktion. Det samme gælder ved flytning fra den danske rapporteringsenhed til en udenlandsk filial eller et udenlandsk datterselskab.

Generelt om statistikken

3.2. Finansielle strømme

I dette afsnit beskrives, hvordan de finansielle strømme i henholdsvis værdipapirer, udlån og indlån skal opgøres.

For værdipapirer gælder, at ændringen i markedsværdien for den enkelte værdipapirpost henover måneden er givet ved følgende identitet:

$$\text{Markedsværdi primo} + \text{nettotransaktioner} + \text{valutakursreguleringer} + \text{børskursreguleringer} + \text{reklassifikationer} = \text{Markedsværdi ultimo}$$

I identiteten er nettotransaktioner lig månedens finansielle transaktioner, som skal opgøres til markedsværdien af transaktionen på transaktionstidspunktet. Valutakursreguleringer er månedens valutakursgevinster og -tab i de enkelte balanceposter, mens børskursreguleringer er månedens ændringer i balanceposten som følge af en værdiændring (typisk børskursændring). Reklassifikationer dækker over ændringer som følge af fusioner/fissioner, ændrede sektorklassificeringer mv. Reklassifikationer skal ikke indberettes til Nationalbanken, men håndteres af Nationalbanken på ad hoc-basis.

De finansielle transaktioner i værdipapirer skal opgøres i henhold til den såkaldte "transaktionsmetode", hvilket vil sige, at de finansielle transaktioner skal renses for både realiserede og ikke-realiserede børskurs- og valutakursgevinster og -tab.

I forbindelse med værdipapirer, hvor værdien af hovedstolen er knyttet til et prisindeks eller lignende, skal den løbende indeksopskrivning betragtes som en form for geninvestering og derfor indgå som en del af periodens finansielle nettotransaktioner.

For udlån beregnes de finansielle strømme på følgende måde. Ændringen i værdien af den enkelte udlånspost beskrives ved følgende identitet:

$$\text{Nominel værdi primo} + \text{nettotransaktioner} + \text{valutakursreguleringer} - \text{tab på udlån} + \text{reklassifikationer} = \text{Nominel værdi ultimo}$$

Nettotransaktioner er defineret som summen af månedens nyudlån og forholdelser af udestående lån fratrukket summen af afdrag og indfrielse af udestående lån. Da udlån i MFI-statistikken opgøres inkl. hensættelser, har disse ikke indvirkning på identiteten hen over måneden. Tab på udlån angiver beløbet, hvormed udlånsmassen er blevet ned- eller afskrevet i løbet af måneden. Af-

Finansielle strømme i værdipapirer

Finansielle strømme i udlån

skrivninger i forbindelse med videregående lån skal også indberettes som et tab på udlån.

I forbindelse med indeksslån, hvor lånets restgæld er knyttet til fx et prisindeks, skal den løbende indeksoptegnelse betragtes som en form for geninvestering og skal derfor indgå som en del af periodens finansielle nettotransaktioner.

For indlånet gælder, at ændringen i værdien af den enkelte indlånspost beskrives ved følgende identitet:

Nominal værdi primo + nettotransaktioner + valutakursreguleringer + reklassifikationer = Nominal værdi ultimo

Der skal ikke indberettes finansielle strømme for så vidt angår Aktivpost 7 Øvrige aktiver og Passivpost 15 Andre passiver.

Som i Balancestatistikken er udgangspunktet i Strømstatistikken, at alle aktiver og passiver indberettes med positivt fortegn.

For værdireguleringer i Strømstatistikken gælder det, at fortegnet på en værdiregulering af en given post skal være uafhængig af, om den pågældende post er et aktiv eller et passiv. Der skal således i forbindelse med værdireguleringer ses bort fra driftspåvirkningen af den pågældende regulering.

Når fx markedsværdien af en post i balancen øges som følge af en valutakursregulering, skal valutakursreguleringen indberettes med positivt fortegn, uanset om der er tale om en aktivpost eller en passivpost. Tilsvarende hvis markedsværdien af en post i balancen reduceres som følge af en børskursregulering, skal børskursreguleringen indberettes med negativt fortegn, uanset om der er tale om en aktiv- eller en passivpost.

Dette svarer helt til princippet om, at balanceposter indberettes med positivt fortegn, uanset om det er aktiv- eller passivposter.

Dog skal nettovalutakursgevinster for både aktiver og passiver indberettes med positivt fortegn, mens nettovalutakurstab indberettes med negativt fortegn. Tilsvarende skal nettobørskursgevinster og -tab indberettes med henholdsvis positivt og negativt fortegn, uanset om de vedrører et aktiv eller et passiv. Tab på udlån indberettes med positivt fortegn, mens tilbageførte tab på udlån indberettes med negativt fortegn. Nettotransaktioner indberettes med positivt fortegn, såfremt der er tale om nettokøb. Er der derimod tale om et nettosalg, skal posten indberettes med negativt fortegn.

3.3. Værdipapirer (SA-skemaer)

På SA-skemaerne indberettes nettotransaktioner og børskursreguleringer, dvs. børskursgevinster og -tab, for værdipapirer. Der indberettes for Aktivpost 3 Værdipapirer, ekskl. aktier, Aktivpost 4 Pengemarkedspapirer og andele udstedt af MFler og Aktivpost 5 Aktier og andre kapitalandele samt for Passivpost 11 Udstedte gældsinstrumenter og Passivpost 12 Pengemarkedspapirer udstedt af MFler og Passivpost 13.1 Kapital og reserver, aktier og andre kapitalandele.

Der skal nedbrydes på lande, instrumenter, sektorer og løbetid svarende til nedbrydningen på BA-skemaerne.

Finansielle strømme i indlån

Nettotransaktioner og børskursreguleringer for værdipapirer

Finansielle transaktioner i værdipapirer skal indberettes netto. På aktivsiden er "netto" givet ved køb fratrukket salg. På passivsiden er "netto" ensbetydende med "emission" fratrukket afdrag (herunder opkøb til annullering).

Kursreguleringer af indskudsbeviser udstedt af centralbanker, ikke-rentebærende obligationer og pantebreve behandles som børskursgevinster og -tab på lige fod med kursreguleringer af noterede rentebærende obligationer.

Transaktioner i værdipapirer skal registreres på afviklingsdagen/valørdagen. Hvis en forretning indeholder en betaling, hvor dispositionsretten overføres på forskellige tidspunkter for debitor henholdsvis kreditor, er forretningens afviklingsdag lig den førstkommande dag, hvor dispositionsretten afgives til en af parterne.

Månedens børskursgevinster og -tab skal indberettes netto og indeholde både realiserede og ikke-realiserede børskursgevinster og -tab.

Der henvises til afsnit 3.7 for eksempler.

3.4. Udlån og indlån (SB-skemaer)

På SB-skemaerne indberettes nettotransaktioner i udlån og indlån samt tab på udlån.

Nettotransaktioner i udlån og indlån er månedens nettobevægelser i de rene finansielle transaktioner (dvs. ekskl. tab på udlån og valutakursgevinster og -tab). Nettotransaktionerne skal nedbrydes på sektor, formål/instrument og løbetid svarende til nedbrydningen for BA-skemaerne.

Månedens tab på udlån skal indberettes med henblik på at korrigere månedens ændring i udlånsposten. Udlån i MFI-statistikken opgøres inkl. hensættelser, og det er derfor kun, når lånet reelt bliver afskrevet/nedskrevet, at det skal indberettes som et tab på SB-skemaerne. Det er kun månedens nettotab i den måned, indberetningen vedrører, som skal rapporteres. Tidligere foretagne af- og nedskrivninger skal således ikke indberettes i efterfølgende måneder.

Tab på udlån skal nedbrydes på sektorer, men ikke på løbetid. Desuden skal tab på udlån til husholdninger nedbrydes på formålscategorierne boligkøb, forbrugerkredit og andet.

På SB-skemaerne skal der nedbrydes på lande svarende til BA-skemaerne.

Der henvises til afsnit 3.7 for eksempler.

3.5. Valutakursreguleringer (SC-skemaer)

På SC-skemaerne indberettes valutakursgevinster og -tab for alle balanceposter på BA-skemaerne, undtagen for Aktivpost 6 Finansielle derivater, Aktivpost 7 Øvrige aktiver, Passivpost 13.1 Aktier og andre kapitalandele, Passivpost 14 Finansielle derivater og Passivpost 15 Andre passiver.

Månedens valutakursgevinster og -tab skal indberettes netto. Der skal nedbrydes på lande, instrumenter, sektorer og løbetid svarende til BA-skemaerne.

Der henvises til afsnit 3.7 for eksempler.

Nettotransaktioner i udlån og indlån samt tab på udlån

Valutakursgevinster og -tab

3.6. Finansielle derivater (SD-skemaet)

På SD-skemaet indberettes transaktioner i finansielle derivater (afledte instrumenter), dvs. for Aktivpost 6 og Passivpost 14. Der skal opgøres nettotransaktioner i finansielle derivater for aktiver og passiver nedbrudt på henholdsvis udland under ét og indland.

Det er undtagelsesvis besluttet at anvende en mindre indberetterkreds end alle fuldt indberettende pengeinstitutter. Disse institutter er orienteret direkte fra Nationalbanken. For at sikre en høj dækningsgrad vil Nationalbanken regelmæssigt kontrollere afgrænsningen af indberetterkredsen. Såfremt derivatforretninger hos et ikke-indberettende institut måtte få en betragtelig størrelse, vil instituttet få meddelelse om indberetning af SD-skemaet. Institutter, der ikke har fået meddelelse om at skulle indberette, kan vælge at indberette SD-skemaet på frivillig basis.

Som generelle principper for opgørelse af transaktioner i en given måned fastlægges følgende:

1. Transaktioner, der vedrører derivatkontrakter med en positiv markedsværdi primo måneden, registreres på aktivsiden
2. Transaktioner, der vedrører derivatkontrakter med en negativ markedsværdi primo måneden, registreres på passivsiden.
3. Derivater med en markedsværdi på 0 ved månedens primo og ultimo føres altid på aktivsiden – undtagelsen herfra er derivatkontrakter, som handles i løbet af måneden, jf. pkt. 3.1-3.4.
 - 3.1. Købes disse kontrakter til positiv markedsværdi, placeres transaktioner på aktivsiden.
 - 3.2. Købes disse kontrakter til negativ markedsværdi, placeres transaktioner på passivsiden.
 - 3.3. Købes disse kontrakter til markedsværdien 0 ved anskaffelsen, placeres transaktioner altid på aktivsiden.
 - 3.4. I tilfælde, hvor et derivat købes og sælges inden for den samme måned, er det markedsværdien ved anskaffelse, som afgør placeringen af transaktionen på aktiv- eller passivsiden.

De generelle principper er fastlagt ud fra et ønske om, at der skal kunne opstilles en strømidentitet for henholdsvis aktiv- og passivsiden for hver måned, hvor Nationalbanken beregner værdireguleringerne som en residual:

Aktivsiden

Markedsværdi primo + nettotransaktioner + værdireguleringer = Markedsværdi ultimo.

Passivsiden

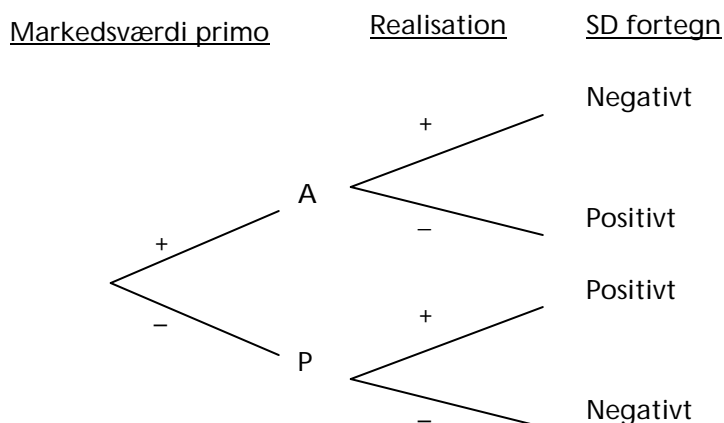
Markedsværdi primo + nettotransaktioner + værdireguleringer = Markedsværdi ultimo.

Indberetningen af nettotransaktioner i derivater kan opfattes som en indberetning af realiserede gevinster og tab. Da realisationen af en gevinst på aktivsiden formindsker markedsværdien skal en sådan indberettes med negativt fortegn. Tilsvarende skal et realiseret tab på passivsiden indberettes med negativt fortegn.

Nettotransaktioner i finansielle derivater

Generelle principper

Nedenstående tælletræ forklarer principperne for fortegnskonventionen på SD-skemaet. I første trin er det markedsværdien ultimo måneden, som er afgørende for om transaktioner, der vedrører en given derivatkontrakt, skal registreres på aktiv- eller passivside. I andet trin bestemmes fortegnet af, om der i forbindelse med realisation er tale om en gevinst (+) eller et tab (-).

Nedenfor beskrives, hvorledes transaktionerne definatorisk skal afgrænses i de forskellige typer instrumenter. Definitionen er foretaget for de mest gængse finansielle derivater og følger retningslinjerne i ENS95. Beskrivelsen er ikke nødvendigvis udtømmende.

Valutakoden i indberetningskema SD er Z01 (dvs. at der skal indberettes transaktioner for derivater i alle valutaer samlet). Ved begrebet handel i det *sekundære marked* eller *sekundære handler* forstås, at derivatet inden udløb købes eller sælges efter den initiale indgåelse.

Optioner: En finansiell transaktion i en option kan for det første forekomme ved udstedelsen af optionen. I dette tilfælde består transaktionen af den *præmie*, som optionserhververen betaler respektive udstederen modtager. For det andet vil der *ved udnyttelse* af optionen ("exercise") være tale om en finansiell transaktion, som opgøres til forskellen mellem markedsværdien på det underliggende instrument og striking-prisen på udnyttelsestidspunktet. Udnyttes optionen ikke, finder der derimod ingen transaktion sted. Endelig vil handler med optionen i det *sekundære marked*, fx ved videresalg af erhvervede optioner, skulle indgå som en transaktion opgjort til markedsværdien af optionen på handelstidspunktet.

Optioner

Futures og terminskontrakter: Værdien af en futureskontrakt er ved indgåelse typisk lig nul. Dette medfører, at man ved indgåelse af kontrakten ikke skal betragte "handlen" som en transaktion. Det samme gælder marginbetalinger, som betales tilbage ved kontraktens udløb⁶.

Futures og terminskontrakter

Løbende afregninger, som sker henover futureskontraktens løbetid, og som ikke betales tilbage ved kontraktens udløb, skal derimod betragtes som tran-

⁶ Disse skal, jf. ENS 1995 art. 5.68 litra b (side 103), i stedet klassificeres som indskud.

saktioner⁷. Finansielle transaktioner i en futureskontrakt vil desuden kunne forekomme i forbindelse med handler i det *sekundære marked* og i forbindelse med den *endelige afregning*, såfremt markedsværdien af kontrakten afviger fra nul.

Swaps: Som i tilfældet med futureskontrakter er værdien af swapkontrakter typisk lig nul ved indgåelse. Af samme årsag er der ingen finansiell transaktion forbundet med indgåelse af en swapforretning. Evt. hovedstolsudveksling skal ikke betragtes som en transaktion i det finansielle derivat, men derimod i de underliggende instrumenter. Det samme gælder eventuelle betalinger i forbindelse med sikkerhedsstilling, der skal betragtes som et indskud.

Swaps

Derimod skal eventuelle "up-front"-betalinger med henblik på at udligne forskelle i markedsværdien på swapforrettningens to ben registreres som en transaktion. Den løbende *udveksling af faktiske rentebetalinger* i swapkontraktens løbetid betragtes også som finansielle transaktioner⁸. Ved en efterfølgende udveksling af aktiver i swappens løbetid skal forskellen mellem de i swappen aftalte aktivpriser og aktivernes markedsværdi registreres som en transaktion. Dette gælder også ved termination af swappen og ved udløb. Endelig skal *sekundære handler* indgå som en finansiell transaktion.

FRAer: Indgåelsværdien af Forward Rate Agreements (FRA) er typisk lig nul, idet der ikke finder nogen initialbetaling sted og som følge heraf heller ingen transaktion. *Udvekslingen af renter* i henhold til FRA-perioden svarer principielt til udvekslingen af rentebetalinger i en swapforretning og skal som sådan betragtes som en transaktion. Transaktionen udgøres i tilfældet med FRA-forretninger af forskellen mellem markedrenten på afregningstidspunktet og den aftalte FRA-rente. Endelig skal *sekundære handler* indgå som en finansiell transaktion.

FRAer

3.7. Eksempler på udregning af finansielle strømme

Nedenfor gives der eksempler på udregning af finansielle strømme i henholdsvis værdipapirer og udlån.

3.7.1. Værdipapirer

I nedenstående tabel illustreres de finansielle strømme i en given værdipapirpost.

Værdipapirer og finansielle strømme

	15. jan	31. jan	10. feb	14. feb	18. feb	20. feb	28. feb
Markedsværdi pr. stk. i fremmed valuta (transaktionsværdi)	100	99	101	103	102	104	103
Valutakurs (DKK/valuta)	0,98	1,00	0,99	1,01	1,03	1,02	1,05
	Køb A						
	Køb B			Salg B			
			Køb C			Salg C	
					Køb D		

⁷ Jf. *The Statistical Measurement of Financial Derivatives (side 14)*, diskussionspapir til IMF Balance of Payments Manual 5, IMF 1997.

⁸ Dette er nyt i forhold til den eksisterende udgave af ENS 1995, hvor udveksling af rentebetalinger i forbindelse med swap- og FRA-forretninger hidtil har været betragtet som formueindkomst. De nye regler for opgørelsen af finansielle transaktioner i swaps er fastlagt ved forordning 2000/0019 (COD), COM(2001)328final.

Markedsværdi af beholdning, ultimo i DKK		198					216,3
--	--	-----	--	--	--	--	-------

Anm.: Det antages, at A-D er handler (1 enhed pr. handel) i det samme værdipapir, således at markedsværdien på et givet tidspunkt er ens for A, B, C og D.

Under forudsætning af, at transaktionerne i de enkelte værdipapirer skal opgøres til markedsværdien på transaktionstidspunktet (transaktionsværdien), fås følgende opstilling for februar:

- ◆ Køb i DKK = $0,99 \cdot 101(C) + 1,03 \cdot 102(D) = 205,05$
- ◆ Salg i DKK = $1,01 \cdot 103(B) + 1,02 \cdot 104(C) = 210,11$
- ◆ Nettotransaktioner (nettokøb) = $205,05 - 210,11 = -5,06$

Indberetningen til Nationalbanken af den pågældende måneds transaktioner skal altså indeholde et nettokøb på $-5,06$.

En del af den samlede værdiændring henover måneden tilskrives ændringer i valutakursen. Ændringer i balanceposten som følge af valutakursændringer i DKK kan beregnes ud fra følgende udtryk, jf. boks 1:

$$VG = [e_1 - e_0] MV_0^*$$

hvor e_0 og e_1 angiver valutakursen (DKK/fremmed valuta) henholdsvis primo (eller på købstidspunktet) og ultimo (eller på salgstidspunktet). MV_0^* er markedsværdien primo (eller på købstidspunktet) denomineret i fremmed valuta.

Hermed kan nettovalutakursgevinsterne (VG) opgøres til:

- ◆ $VG_A = (1,05 - 1,00) \cdot 99 = 4,95$
- ◆ $VG_B = (1,01 - 1,00) \cdot 99 = 0,99$
- ◆ $VG_C = (1,02 - 0,99) \cdot 101 = 3,03$
- ◆ $VG_D = (1,05 - 1,03) \cdot 102 = 2,04$
- ◆ Samlet valutakursgevinst = $4,95 + 0,99 + 3,03 + 2,04 = 11,01$

Boks 1

I det følgende ses der bort fra finansielle transaktioner. Jf. notationen i det ovenstående kan månedens markedsværdiændring i DKK i et givet værdipapir denomineret i fremmed valuta skrives på følgende vis:

$$e_1 MV_1^* - e_0 MV_0^*$$

Dvs. markedsværdien ultimo (eller på salgstidspunktet) i fremmed valuta omregnet til DKK fratrukket markedsværdien primo (eller på købstidspunktet) i fremmed valuta omregnet til DKK. Udvides udtrykket med $(e_1 \cdot MV_0^* - e_1 \cdot MV_0^* = 0)$ fås, at

$$(e_1 MV_1^* - e_0 MV_0^*) = (e_1 MV_1^* - e_0 MV_0^*) + (e_1 MV_0^* - e_1 MV_0^*)$$

hvilket kan omskrives til

$$(e_1 MV_1^* - e_0 MV_0^*) = (e_1 - e_0) MV_0^* + e_1 (MV_1^* - MV_0^*)$$

hvor det første led på højre side af lighedstegnet er udtryk for ændringen i markedsværdi primo denomineret i DKK som følge af ændringer i valutakursen (valutakursreguleringen). Andet led udtrykker månedens ændring i markedsværdi denomineret i DKK som følge af en ændring i kursen på værdipapiret (børskursreguleringen).

Indberetning af børskursgevinster og -tab skal i henhold til transaktionsmetoden både indeholde realiserede og ikke-realiserede gevinster/tab. Det vil sige, at børskursreguleringerne i fremmed valuta i februar kan opgøres således:

- ◆ A: $103 - 99 = 4$ (ikke-realiseret gevinst)
- ◆ B: $103 - 99 = 4$ (realiseret gevinst)
- ◆ C: $104 - 101 = 3$ (realiseret gevinst)
- ◆ D: $103 - 102 = 1$ (ikke-realiseret gevinst)
- ◆ Samlet = $4 + 4 + 3 + 1 = 12$

Børskursgevinster/-tab i DKK er, jf. boks 1, givet ved følgende udtryk:

$$BG = e_1 (MV_1^* - MV_0^*)$$

hvor MV_1^* er markedsværdien ultimo (eller på salgstidspunktet) denomineret i fremmed valuta, mens MV_0^* er markedsværdien primo (eller på købstidspunktet) i fremmed valuta.

Hermed kan nettobørskursgevinsterne (BG) opgøres til:

- ◆ $BG_A = (103 - 99) * 1,05 = 4,20$
- ◆ $BG_B = (103 - 99) * 1,01 = 4,04$
- ◆ $BG_C = (104 - 101) * 1,02 = 3,06$
- ◆ $BG_D = (103 - 102) * 1,05 = 1,05$
- ◆ Samlet børskursgevinst = $4,20 + 4,04 + 3,06 + 1,05 = 12,35$

Den samlede ændring af balanceposten opgjort til markedsværdi i løbet af februar opgøres som forskellen mellem balancen ultimo februar og balancen ultimo januar:

- ◆ Balance ultimo januar i DKK = $2 * 99 * 1,00 = 198$
- ◆ Balance ultimo februar i DKK = $2 * 103 * 1,05 = 216,3$
- ◆ Ændring i markedsværdi i DKK = $216,3 - 198 = 18,3$

Ændringen i balanceposten på 18,3 kan således dekomponeres i et nettosalg på 5,06, en samlet valutakursgevinst på 11,01 og endelig en børskursgevinst på 12,35. Identiteten over de finansielle strømme, jf. ovenfor, er følgelig givet ved $(216,3 - 198) = -5,06 + 11,01 + 12,35 = 18,3$.

3.7.2. Udlån

Såfremt beregningen af månedens valutakursgevinster og -tab udelukkende baseres på valutakursen primo (e_0), valutakursen ultimo (e_1) og den gennemsnitlige valutakurs henover måneden (\bar{e}), fås at nettovalutakursgevinsten (VG_i) i et givent lån (i) kan estimeres til:

$$VG_i = (NV_{1,i} - NV_{0,i}) - \bar{e} \left(\frac{NV_{1,i}}{e_1} - \frac{NV_{0,i}}{e_0} \right)$$

hvor $NV_{1,i}$ er værdien af udlån i opgjort til nominel værdi ultimo måneden, og $NV_{0,i}$ angiver den nominelle værdi primo måneden. Det første led på højresiden angiver den samlede ændring (dvs. inkl. valutakursgevinster/-tab) i udlån i opgjort i DKK. Det andet led angiver ændringen i udlån i opgjort i fremmed valuta (dvs. ekskl. valutakursgevinster/-tab), hvilket omregnes til DKK ved hjælp af den gennemsnitlige valutakurs. Forskellen mellem de to led angiver således tilnærmelsesvis ændringen i udlån i som følge af ændringer i valutakursen.

De finansielle transaktioner kan, jf. ovenstående identitet, skrives som

Udlån og finansielle strømme

$$FT_i = (NV_{1,i} - NV_{0,1}) - VG_i + TA_i = e_1[(NV_{1,i}/e_1) - (NV_{0,i}/e_0)] + TA_i$$

hvor TA_i angiver månedens tab på udlån i .

Nedenfor er der givet tre eksempler på udregning af finansielle strømme i udlån.

Eksempel 1: Valutalån

I nedenstående er udviklingen henover februar i en udlånsportefølje bestående af fire valutalån angivet.

Eksempel 1

	31. jan	28. feb
Udlån:		
• Lån A (i DKK)	100	105
• Lån B (i DKK)	100	120
• Lån C (i DKK)	100	0
• Lån D (i DKK)	100	85
Total udlån	400	310
Tab på udlån:		
• Lån A	0	0
• Lån B	0	0
• Lån C	0	100
• Lån D	0	0
Valutakurs (DKK/valuta)	1,00	1,05

Anm.: Alle beløb i tabellen er angivet i DKK. Det er endvidere antaget, at den gennemsnitlige valutakurs henover måneden er lig 1,07.

Lån A er uforandret til nominel værdi lig 100, men er steget til DKK 105, når der tages højde for valutakursudviklingen. Lån B er forhøjet til nominelt DKK 120, hvilket til dels kan tilskrives valutakursudviklingen. Lån C er blevet afskrevet, og endelig er der foretaget afdrag på lån D. De finansielle strømme er:

	Primo	Transaktioner	Valutakursgevinst	Tab på udlån	Ultimo
• Lån A	100	0	5,0	0	105
• Lån B	100	15,3	4,7	0	120
• Lån C	100	0	7,0	107,0	0
• Lån D	100	-20,4	5,4	0	85
Samlet	400	-5,1	22,1	-107,0	310

Valutakursgevinsterne er, jf. formlen for VG ovenfor, beregnet på følgende måde:

$$VG_A = 105 - 100 - 1,07 * ((105/1,05) - (100/1,00)) = 5$$

$$VG_B = 120 - 100 - 1,07 * ((120/1,05) - (100/1,00)) = 4,7$$

$$VG_C = 0 - 100 - 1,07 * ((0/1,05) - (100/1,00)) = 7,0$$

$$VG_D = 85 - 100 - 1,07 * ((85/1,05) - (100/1,00)) = 5,4$$

De finansielle transaktioner er, jf. formlen for FT ovenfor, beregnet som:

$$FT_A = 105 - 100 - 5 + 0 = 0$$

$$FT_B = 120 - 100 - 4,7 + 0 = 15,3$$

$$FT_C = 0 - 100 - 7 + 107 = 0$$

$$FT_D = 85 - 100 - 5,4 - 0 = -20,4$$

Tab på udlån for valutalån C beregnes ved brug af den gennemsnitlige valutakurs:

$$TA_C = -100 * 1,07 = -107,0$$

Eksempel 2: Udlån, hvor kontoen "svinger" mellem udlån og indlån

Nedenstående tabel angiver udviklingen henover februar i en udlånskonto denomineret i fremmed valuta, hvor kontoen kan svinge mellem ud- og indlån, fx en kassekredit.

Eksempel 2

	31. jan	28. feb
Udlån (i DKK)	100	0
Indlån (i DKK)	0	50
Valutakurs (DKK/valuta)	1,00	1,05

Anm.: Den gennemsnitlige valutakurs henover måneden antages at være lig 1,07.

Kontoen er således henover måneden gået fra at være en debetpost til en kreditpost. Dette skal i forbindelse med opgørelsen af de finansielle strømme betragtes således, at udlån i februar er reduceret fra 100 til 0, og indlån er steget fra 0 til 50. En del af reduktionen af udlånsposten henholdsvis forøgelsen af indlånsposten kan dog tilskrives valutakursudviklingen. Samlet fås følgende opgørelse over de finansielle strømme:

	Primo	Transaktioner	Valutakursgevinst	Tab på udlån	Ultimo
Udlån	100	-107,0	7,0	0	0
Indlån	0	51,0	-1,0	0	50

Valutakursgevinsterne er, jf. formlen for VG ovenfor, beregnet som følger:

$$VG_{\text{udlån}} = 0 - 100 - 1,07 \left(\frac{0}{1,05} - \frac{100}{1,00} \right) = 7,0$$

$$VG_{\text{indlån}} = 50 - 0 - 1,07 \left(\frac{50}{1,05} - \frac{0}{1,00} \right) = -1,0$$

Tilsvarende kan de finansielle transaktioner beregnes som:

$$FT_{\text{udlån}} = 0 - 100 - 7,0 = -107,0$$

$$FT_{\text{indlån}} = 50 - 0 - (-1,0) = 51,0$$

Eksempel 3: Tab på udlån, hvor instituttet har sikkerhed i lånet

Lånet antages at være denomineret i DKK, således at der ikke er valutakursregulering. Låntageren antages i løbet af februar at blive insolvent og derfor ude af stand til at afdrage lånet. Instituttet overtager derfor pantet med henblik på videresalg og pådrager sig i denne forbindelse udlæg/omkostninger på 200, jf. nedenstående opstilling. Pantet sælges til en værdi af 750, hvilket medfører, at instituttet samlet kan bogføre et tab på 250.

Eksempel 3

	31. jan	28. feb
Udlån	800	0
Indfrielse af lån		-800
Omkostninger v/inkasso, salg o.l.		-200
Salg af pant		750
Tab på udlån		250

Den finansielle strøm hen over februar kan således opgøres til minus 800 (0-800). Denne strøm kan opdeles i henholdsvis et tab på udlån på i alt 250 og en finansiell nettotransaktion (afdrag på lånet) på 550 (750-200).

3.7.3. Finansielle derivater*Optioner*

1. En option med positiv markedsværdi 500 DKK holdes på balancen ultimo måned t-1.

Den 15. bankdag i måneden udnyttes optionen, og forskellen mellem *exercise-værdien* og markedsværdien af det underliggende aktiv er da 200 DKK.

Der registreres derfor en transaktion på aktivsiden på minus 200 DKK, mens balancepåvirkningen ultimo måned t er 0. (Nationalbanken vil i dette tilfælde beregne værdireguleringen som minus 300 DKK).

2. Videresalg af optioner efter den oprindelige indgåelse er yderst sjældent. I de tilfælde hvor en option "videresælges", sker det som regel ved salg af en tilsvarende option, så der optræder 2 optioner, der holdes frem til exercise.

Futureskontrakter

1. En futureskontrakt indgås den 2. bankdag i en måned. Kontrakten har markedsværdien 0 ved indgåelse, da den initiale marginbetaling regnes som et indskud.
I løbet af de følgende 5 bankdage ændres prisen på futuresens underliggende aktiv, så det holdende institut skal foretage løbende marginbetalinger på i alt 200 DKK. Herefter sælges kontrakten i det sekundære marked⁹. Idet de løbende marginbetalinger svarer til en løbende afregning af futuresens markedsværdi, vil futuresens påvirkning af balancen altid være nul.
I MFI-statistikken opføres de løbende afregninger i futureskontrakten over de 5 bankdage som en transaktion på aktivsiden med værdien 200 DKK, jf. afsnit 3.4 i disse forskrifter.
2. En futureskontrakt holdes ultimo måned t-1.
Kontrakten havde en markedsværdi på 0 ved indgåelse, da den initiale marginbetaling blev regnet som et indskud. Derefter er der sket en løbende afregning, når prisen på det underliggende aktiv er ændret, så markedsværdien er også 0 ultimo måned t-1.
I løbet af måned t ændres markedsprisen på det underliggende aktiv, så det holdende institut samlet skal foretage løbende marginbetalinger på 500 DKK. De løbende afregninger i futureskontrakten regnes som en transaktion i MFI-statistikken med værdien 500 DKK.
Ved udgangen af måneden er påvirkningen af balancen dog 0, idet markedsværdien er blevet afregnet ved de løbende marginbetalinger. Ud fra reglen om, at derivater med markedsværdien 0 ved månedens primo og ultimo altid skal opføres på aktivsiden, skal transaktionen også opgøres på aktivsiden som 500 DKK. (Nationalbanken beregner værdireguleringen på aktivsiden til minus 500 DKK).

Swaps

1. En swaftale med en løbetid på 1 år indgås den 2. bankdag i måned t. Markedsværdien af swappen er 0 ved indgåelse.
I løbet af de næste 5 bankdage falder markedsværdien af swappen til minus 500 DKK.
Derefter stiger markedsværdien til 600 DKK og ligger på dette niveau frem til 19. bankdag, hvor swappen sælges.
Dette regnes som en transaktion på minus 600 DKK på aktivsiden, idet

⁹ Dette vil normalt ske ved, at der handles en modgående future der lukker positionen – eventuelt med efterfølgende Close-out. I tilfælde, hvor der ikke sker en Close-out af de to modgående kontrakter, skal eventuelle marginbetalinger på de to modgående futures registreres som transaktioner.

swappen havde en markedsværdi på 0 ved anskaffelse, jf. afsnit 3.4 i disse forskrifter.

Påvirkningen af balancen er nul ultimo måned t.

(Nationalbanken beregner værdireguleringen til 600 på aktivsiden).

2. En swaftale med en restløbetid på 14 dage holdes ultimo måned t-1. Markedsværdien af swappen er 300 DKK og regnes derfor som et aktiv på balancen. Ved udløbet af aftalen på 12. bankdag udveksles der hovedstole til priser, som afviger fra gældende markedsværdier¹⁰. Forskellen mellem de aftalte priser på de underliggende aktiver og markedsværdien er minus 500 DKK.

Dette regnes som en transaktion på 500 DKK på aktivsiden, idet swappen havde en positiv markedsværdi ultimo måned t-1. (Dermed må ændringen markedsværdi være minus 800 DKK).

Påvirkningen af balancen er nul ultimo måned t.

3. En swaftale med en restløbetid på 2 år holdes ultimo måned t-1. Markedsværdien af swappen er 300 DKK og regnes derfor som et aktiv på balancen.

I løbet af måned t falder markedsværdien til minus 500 DKK.

Der sker samtidig en udveksling af rentebetalinger på swappens to ben, der netto indebærer en udgift på 200 DKK for det indberettende institut. Dette regnes som en transaktion på 200 DKK på aktivsiden, idet swappen havde en positiv markedsværdi ultimo måned t-1.

Ved opgørelsen af balancen ultimo måned t har swappen en markedsværdi på 0 på aktivsiden og en værdi på 500 DKK på passivsiden. (Nationalbanken beregner derfor en ændring i markedsværdien af aktivsiden på minus 500 DKK og en ændring af markedsværdien på passivsiden på 500 DKK)

Forward rate agreements (FRA)

1. Institut x indgår en FRA på 2. bankdag i måned t. Markedsværdien ved indgåelse af FRAer er typisk lig 0. I løbet af måned t skal institut x ifølge FRAen betale forskellen mellem den aftalte rente og den på det tidspunkt gældende markedsrente – et beløb på 200 DKK. Da markedsværdien af FRAen var 0 ultimo måned t-1, registreres der en transaktion på 200 DKK på aktivsiden. Ved udgangen af måned t er markedsværdien af FRAen negativ med en værdi på minus 500 DKK og registreres derfor på balancens passivside med 500 DKK. (Nationalbanken beregner derfor en ændring af markedsværdien på aktivsiden på minus 200 DKK og en ændring af markedsværdien på passivsiden på 500 DKK).
2. Institut x holder en FRA ultimo måned t-1 med en positiv markedsværdi på 100 DKK. FRAen handles på den 15. bankdag i måneden til en negativ markedsværdi på minus 200 DKK. Dette indberettes som en transaktion på 200 DKK på aktivsiden, idet FRAen var indberettet på aktivsiden af balancen ultimo måned t-1.

¹⁰ Dette vil være aktuelt i forbindelse med en valutaswap.

(Nationalbanken beregner i dette tilfælde en værdiregulering på minus 300 DKK på aktivsiden).

4. Rentestatistikken

4.1. Generelt

Rentestatistikken består af to dele – en statistik over udestående forretninger og en statistik over nye forretninger.

De renter, der indgår i statistikken for så vidt angår indlån og udlån, skal afspejle, hvad pengeinstituttet betaler for indlån og modtager for udlån. Således opgøres renter på bruttobasis før skat. Rentesubsidier ydet af tredjepart medtages ikke ved beregning af betalingerne, fordi pengeinstituttet hverken betaler eller modtager subsidiet. Favørrenter, som pengeinstituttet tilbyder sine egne ansatte, indgår i Rentestatistikken, idet favørrenten svarer til, hvad pengeinstituttet modtager/betaler.

Statistikken over udestående forretninger indberettes på RA- til RK-skemaet, mens statistikken over nye forretninger indberettes på RL-, RM- og RN-skemaet.

4.2. Udestående forretninger

Udestående forretninger defineres som forretninger, der har været udestående i løbet af opgørelsesmåneden.

Udlån og indlån opdeles på formålskategorier/instrumenttyper, jf. nedenfor.

Udlån til husholdninger mv. opdeles på to formålskategorier:

- ◆ Udlån til boligkøb (definition se Balancestatistikken afsnit 2.2).
- ◆ Udlån ekskl. udlån til boligkøb (defineret som summen af kategorierne forbrugerkredit og andet i Balancestatistikken).

Til forskel fra Balancestatistikken specificeres udlån til non-profit institutioner ikke særskilt i Rentestatistikken og indgår dermed også i kategorierne udlån til boligkøb og udlån ekskl. udlån til boligkøb.

Indlån fra husholdninger mv. og ikke-finansielle selskaber opgøres ekskl. puljeordninger i Rentestatistikken og opdeles på instrumenttyperne indlån på anfordring ekskl. puljeordninger, tidsindskud ekskl. puljeordninger, indlån med opsigelsesvarsel ekskl. puljeordninger og ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger. Kontantindeståender i forbindelse med puljeordninger indgår dog i Rentestatistikken i det omfang, de kan knyttes op på den enkelte kundes konto.

Udlån til og indlån fra husholdninger og ikke-finansielle selskaber opdeles desuden på oprindelig løbetid.

4.2.1. RA- til RG-skemaet

På RA-skemaet indberettes månedens *påløbne renter* for udvalgte balanceposter.

Påløbne renter defineres som de i måneden optjente renter, således at månedens påløbne renter er uafhængige af eventuel rentetilskrivning inden for referencemåneden.

Renter af udlån og indlån omfatter løbende rente- og rentelignende betalinger (herunder løbende provisioner), mens engangsbetalinger i form af gebyrer, stiftelsesprovisioner mv. udelades.

Generelt om statistikken

Udestående forretninger

Opdeling

RA-skemaet

Definition af påløbne renter

Rente af udlån og indlån

Rentedefinitionen tager udgangspunkt i et tidsafhængighedsprincip i overensstemmelse med ENS95. Renten omfatter således de komponenter, der tilskrives over en bestemt periode, fx debetrente, debetoverrente og løbende provision. Derimod skal stiftelsesprovision ikke medtages i renteopgørelsen, idet det skyldige i dette tilfælde tilskrives på én gang og ikke over tid.

Dekort skal også behandles som en rentekomponent. Behandlingen af dekort som en rentekomponent afviger fra tidsafhængighedsprincippet. Når dekort alligevel skal indgå i renteopgørelsen, skyldes det, at betaling af dekort betragtes som en modregning i forhold til den højere rente, som kontoindehaveren ville opnå, såfremt opsigelsesfristen blev overholdt. Gevinstudlodning i forbindelse med Millionærkonti skal ligeledes behandles som en rentekomponent på den baggrund, at forrentningen af Millionærkontiene primært udgøres af gevinstudlodningen.

For **cash-pool engagementer** skal der være overensstemmelse mellem rentestrømme og gennemsnitsbalancer, således at der tages udgangspunkt enten i nettomellemværendet eller i bruttomellemværendet på både rentestrøm- og balancesiden.

Cash-pool

Ved indberetning af nettomellemværender skal det samlede cash-pool engagement med en given kunde behandles som en kassekredit, således at der dagligt skelnes mellem, om nettosaldoen er i debet eller i kredit.

Ved indberetning af bruttomellemværender skal rentestømmene på udlån og indlån beregnes på baggrund af de rentesatser, som svarer til aftalen med den pågældende kunde for henholdsvis nettoudlån og nettoindlån.

For en uddybende vejledning til opgørelsen af rentestømmene på udlån og indlån henvises til Finanstilsynets "*Bekendtgørelse om regnskabsaflæggelse m.v. for pengeinstitutter, sparevirksomheder og visse kreditinstitutter*" §43 og §44 samt tilhørende vejledning. Der er dog visse indholdsmæssige forskelle hertil. Punkt 2) i §43 i bekendtgørelsen med ordlyden: Denne post omfatter... "modtagen rentelignende provision, herunder stiftelsesprovision, beregnet på grundlag af forretningens løbetid eller størrelse", er således ikke gældende. Det samme gælder punkt 2) i §44 i bekendtgørelsen med ordlyden: Denne post omfatter... "afgivet rentelignende provision beregnet på grundlag af forretningens løbetid eller størrelse".

Rente af værdipapirer, ekskl. aktier, pengemarkedspapirer og andele udstedt af MFler samt udstedte gældsinstrumenter opgøres ekskl. kursreguleringer. Derimod skal kursopskrivninger af indskudsbeviser udstedt af centralbanker, indekstillelser på værdipapirer samt kursreguleringer af noterede, ikke-rentebærende værdipapirer behandles som renteindtægter.

Rente af værdipapirer mv.

På RB-skemaet opgøres den gennemsnitlige balance for udvalgte poster i Balancestatistikken:

RB-skemaet

Udlån og indlån opgøres som dag-til-dag gennemsnit af valørsaldi, men pengeinstitutterne kan indberette et dag-til-dag gennemsnit af bogførtealdi. Udlån anføres til bruttoværdi, hvorfor foretagne hensættelser ikke skal fratrækkes.

Opgørelse af gennemsnitsbalancer

Det enkelte pengeinstitut meddeler Nationalbanken den anvendte opgørelsesmetode (valørsaldi eller bogførtealdi) for indberetning af gennemsnitsbe-

holdninger af udlån og indlån i forbindelse med første indberetning, samt hvis der senere måtte ske ændringer i opgørelsesmetoden.

Værdipapirer, ekskl. aktier, pengemarkedspapirer og andele udstedt af MFler samt udstedte gældsinstrumenter opgøres som månedens dag-til-dag gennemsnit til markedsværdi.

Størstedelen af enkeltposterne på RB-skemaet kan genfindes i Balancestatistikken og fortolkes parallelt hermed. Udtrykket "parallel fortolkning" anvendes her på grund af de forskelle, der er i opgørelsesmetoden, hvor posterne på RB-skemaet skal opgøres som dag-til-dag gennemsnit.

På RC-skemaet indberettes udlån med nulstillet rente. Udlån med nulstillet rente opgøres ultimo måneden.

RC-skemaet

RD-, RE- og RF-skemaet indeholder supplerende oplysninger om henholdsvis RA-, RB- og RC-skemaet.

RD-, RE- og RF-skemaet

På RD-skemaet gives der særskilte oplysninger om påløbne renter på ægte købs- og tilbagesalgshandlinger, ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger samt kassekreditter. Desuden er renter for udlån til og indlån fra husholdninger mv. nedbrudt på delsektorer. RE-skemaet indeholder supplerende oplysninger om gennemsnitsbalancer med hensyn til kassekreditter og fordeling af udlån til og indlån fra husholdninger mv. på delsektorer. På RF-skemaet gives der supplerende oplysninger om udlån med nulstillet rente med hensyn til kassekreditter og udlån til husholdninger mv. fordelt på delsektorer.

På RG-skemaet indberettes ultimobalancer for kassekreditter.

RG-skemaet

Kassekreditter defineres som løbende konti i debet. En kassekredit og et indlån på anfordring er typisk tilknyttet samme konto, og når saldoen er negativ, er det en kassekredit. Kassekreditter (og påløbne renter heraf) skal indgå i Rentestatistikken og klassificeres som kassekreditter, hvad enten kreditten er inden for eller har overskredet det aftalte kreditmaksimum.

Kassekreditter

På baggrund af oplysningerne om rentestrømme, dag-til-dag gennemsnitsbalancer og udlån med nulstillet rente beregnes den implicitte ind- og udlånsrente efter gennemsnitsrenteprincippet. Den implicitte rente udgør de rentesatser, der dels publiceres, dels transmitteres til ECB.

Implicitte rentesatser

Beregningen af de implicitte rentesatser finder sted efter følgende formler:

- ◆ Gennemsnitlig årlig udlånsrente i procent, idet der antages kvartalsvis rentetilskrivning på udlån:

$$r_U = \left[\left(1 + \frac{q}{m} * \frac{R_U}{U - N} \right)^{365/q} - 1 \right] * 100$$

hvor R_U = månedens påløbne rente af udlån, U = månedens dag-til-dag gennemsnit af udlån, N = udlån med nulstillet rente ultimo måneden, q = antal dage i det aktuelle kvartal og m = antal dage i opgørelsesmåneden.

- ◆ Gennemsnitlig årlig indlånsrente i procent, idet der antages årlig rentetilskrivning på indlån:

$$r_i = \frac{R_i}{I} * 365/m * 100$$

hvor R_i = månedens påløbne rente af indlån, I = månedens dag-til-dag gennemsnit af indlån, og m = antal dage i opgørelsesmåneden.

På RH-skemaet indberettes månedens faktisk betalte renter og udbytter.

Faktisk betalte renter defineres som kuponrenter, der er forfaldet til betaling i referenceperioden, herunder vedhængende rentebetalinger i forbindelse med køb og salg af kuponbærende papirer. Der indberettes oplysninger om faktiske rentebetalinger på nedenstående instrumenter, såfremt de er kuponbærende:

- ◆ Værdipapirer, ekskl. aktier (modtagne renter).
- ◆ Pengemarkedspapirer og andele udstedt af MFler (modtagne renter).
- ◆ Udstedte gældsinstrumenter (betalte renter).
- ◆ Pengemarkedspapirer udstedt af MFler (betalte renter).

De faktisk betalte renter opdeles på kuponrenter og vedhængende rente.

Kuponrenter: Kuponrenter defineres som terminsrenten knyttet til kuponbærende papirer. Modtagne kuponrentebetalinger opgøres ekskl. eventuel tilbageholdt kuponrenteskat. Hvis der er tilbageholdt kuponrenteskat, indberettes kun rentebeløbet, som faktisk er modtaget, dvs. ekskl. det beløb, der er tilbageholdt til skat. Når/hvis det tilbageholdte skattebeløb refunderes – og dermed modtages – i en senere periode, skal denne betaling indgå i statistikken for den pågældende periode. Eventuel tilbageholdelse og refusion af kuponrenteskat af udstedte gældsinstrumenter er pengeinstituttet uvedkommende og indgår dermed ikke i statistikken.

Vedhængende rentebetalinger: Vedhængende rentebetalinger defineres som den handelsrente, der udveksles mellem køber og sælger ved handel med kuponbærende instrumenter mellem to terminsdatoer. På aktivsiden indberettes *netto modtagen vedhængende rente*, defineret som modtagen vedhængende rente fratrukket betalt vedhængende rente i forbindelse med salg fra henholdsvis køb til beholdningen af kuponbærende instrumenter. På passivsiden kan der opstå vedhængende rente, når kuponbærende gældsinstrumenter udstedes med en "skæv" første termin, og hvor udstedelsen sker direkte til en køber eller til et andet pengeinstitut. Eftersom obligationer handles med kupon, vil *netto betalt vedhængende rente* af udstedte gældsinstrumenter altid være et negativt tal (eller nul).

For så vidt angår aktier og andre kapitalandele på aktivsiden, skal der på RH-skemaet indberettes et beløb for udbytte modtaget i referenceperioden. Tilsvarende skal der indberettes et beløb for, hvad der i perioden er udbetalt af udbytte af udstedte aktier.

Parallelt med kuponrentebetalinger opgøres udbyttebetalinger ekskl. eventuel tilbageholdt udbytteskat. Modtaget refunderet udbytteskat på aktiebeholdningen indgår i statistikken i den periode, hvor skatterefusionen finder sted. Eventuel tilbageholdelse og refusion af udbytteskat af udstedte aktier er pengeinstituttet uvedkommende og indgår dermed ikke i statistikken.

RH-skemaet

Opgørelse af faktiske rentebetalinger

Opgørelse af faktiske udbyttebetalinger

Ved angivelsen af udbyttebetalinger skal der sondres mellem, om udbyttet hidrører fra en porteføljeinvestering (ejerandel < 10 pct. af den samlede aktiekapital eller stemmerne) eller en direkte investering (ejerandel \geq 10 pct. af den samlede aktiekapital eller stemmerne). Såfremt der for dele af aktiebeholdningen/udstedte aktier ikke rådes over de fornødne oplysninger til at opgøre ejerandele, klassificeres de pågældende aktier som porteføljeinvesteringer.

På RI-, RJ- og RK-skemaet sker der en fuld landefordeling af påløbne renter samt faktiske rente- og udbyttebetalinger efter modpartens residensland. RI-skemaet indeholder en landefordeling af påløbne renter for så vidt angår hovedposterne på RA-skemaet. RJ-skemaet indeholder en landefordeling af de faktisk betalte renter, som er angivet på RH-skemaets post 1-4, mens RK-skemaet indeholder en landefordeling af udbyttebetalingerne angivet på RH-skemaets post 5-6.

**RI-, RJ- og
RK-skemaet**

Landefordelingen sker efter den til enhver tid gældende ISO-landekodeliste. Mellemværender med lande, som ikke fremgår af den gældende ISO-landekodeliste, placeres under ufordelt. Desuden skal der gives særskilte oplysninger om mellemværender med internationale organisationer, herunder EU-institutioner. Dermed angives mellemværender med internationale organisationer separat og ikke under det land, hvor organisationen har hjemme.

Residensfordeling af renter af udstedte gældsinstrumenter og udbytte af udstedte aktier sker efter emissionsland som i Balancestatistikken (se under Passivpost 11).

4.3. Nye forretninger

Nye forretninger er defineret som enhver ny aftale indgået med husholdninger mv. eller ikke-finansielle selskaber i referenceperioden. Ved nye aftaler forstås:

Nye forretninger

1. Alle finansielle kontrakter eller aftaler om vilkår og betingelser, hvor rentesatsen for et indlån eller et udlån fastsættes første gang (nye konti).
2. Eksisterende indlån og udlån, hvis vilkår og betingelser er ændret efter genforhandling.

Eksempler på sidstnævnte type af nye forretninger kan være genforhandlede rentevilkår, ændring af løbetid og forhøjelse af beløb.

- eksempler

En ændring i rentesatsen som følge af en individuel forhandling med kunden er en ny forretning. Derimod betragtes en ændring i rentesatsen på variabelt forrentede mellemværender, hvor rentesatsen automatisk justeres af pengeinstituttet, ikke som en ny aftale og dermed ikke en ny forretning. Endelig skal nulstilling af renten på et udlån ikke betragtes som en ny forretning.

Når et udlån aftales udbetalt i rater, og renten på hele beløbet er aftalt ved kontraktens etablering, skal en sådan aftale behandles, som om hele lånet var udbetalt ved låneaftalens indgåelse. Med andre ord skal en sådan aftale kun registreres som en ny forretning ved aftalens etablering, og aftalebeløbet skal svare til hele lånets størrelse.

I forbindelse med *rammeaftaler*, hvor der ved låneforholdets etablering er aftalt en ramme/et maksimum, inden for hvilken låntager kan opnå lån på aftalte vilkår, er det på tidspunktet for aftalens indgåelse ukendt, hvor meget

låntager vil komme til at låne. I sådanne tilfælde er det alene *faktisk lånte beløb*, der tages med, mens selve rammen ikke skal fremgå nogetsteds af statistikken. Hver gang kunden vælger at øge sit lån inden for rammen, skal den "nye del" af lånet fremgå af statistikken over nye forretninger, og statistikken over udestående forretninger afspejler, hvad der er udlånt på opgørelsestidspunktet.

Udlån og indlån opdeles på formålscategorier/instrumenttyper, jf. nedenfor.

Opdeling

Udlån opgøres ekskl. kassekreditter i modsætning til statistikken over udestående forretninger. Udlån til husholdninger mv. opdeles endvidere på tre frem for to formålscategorier:

- ◆ Udlån til boligkøb (definition se Balancestatistikken afsnit 2.2).
- ◆ Forbrugerkredit (defineret som forbrugerkredit i Balancestatistikken).
- ◆ Udlån til andet (defineret som udlån til andet i Balancestatistikken).

Ligesom i statistikken over udestående forretninger specificeres udlån til non-profit institutioner ikke særskilt og indgår dermed også i kategorierne udlån til boligkøb, forbrugerkredit og udlån til andet.

Indlån: Statistikken over nye forretninger omfatter alene tidsindskud, som opgøres ekskl. kassekreditter i modsætning til statistikken over udestående forretninger. Ligesom i statistikken over udestående forretninger gælder det, at tidsindskud opgøres ekskl. puljeordninger, idet kontantindeståender i forbindelse med puljeordninger dog indgår i det omfang, de kan knyttes op på den enkelte kundes konto.

På indlånsiden opdeles der efter oprindelig løbetid ligesom i statistikken over udestående forretninger. På udlånsiden sker løbetidsopdelingen efter oprindelig rentefikseringsperiode, defineret som den periode, bestemt ved aftalens etablering, i hvilken udlånets forrentning er uforanderlig.

Renten betragtes kun som uforanderlig, hvis den er defineret som en præcist angivet procentsats, fx 10 pct., eller er defineret i forhold til en referencerente på et bestemt tidspunkt, fx 6 måneders CIBOR plus 2 procentpoint pr. en bestemt dato og klokkeslæt. Hvis der derimod ved en kontraktperiodes start er aftalt en bestemt metode til beregning af udlånsrenten – fx 6 måneders CIBOR plus 2 procentpoint i tre år – skal dette ikke betragtes som oprindelig rentefiksering, idet den faktiske forrentning kan ændre sig igennem den treårige aftaleperiode.

Udlån med variabel rente er uden rentefiksering og placeres i kategorien rentefiksering op til 1 år.

For udlån til ikke-finansielle selskaber ekskl. kassekreditter skal der sondres mellem to beløbskategorier, nemlig "op til og med DKK 7,5 mio." og "over DKK 7,5 mio.". Beløbet, som ligger til grund for sondringen, er forretningsomfanget af den nye forretning.

4.3.1. RL-, RM- og RN-skemaet

Statistikken over nye forretninger indberettes på RL-, RM- og RN-skemaet.

På RL-skemaet indberettes der for hver instrumentkategori det samlede forretningsomfang af nye forretninger inden for den pågældende kategori.

RL-skemaet

På RM-skemaet indberettes effektive rentesatser for nye forretninger. Rentebegrebet er en aftalt effektiv rentesats, som udtrykker den p.a. rentesats, der er aftalt mellem kunde og kreditinstitut, omregnet til en effektiv rentesats:

$$\text{Aftalt effektiv rentesats} = \left(1 + \frac{r_{ag}}{n}\right)^n - 1$$

hvor r_{ag} er den aftalte p.a. rentesats, og n er antallet af rentetilskrivninger pr. år. Den rentesats, der inden for hver instrumentkategori skal indberettes, er et vægtet gennemsnit af de aftalte effektive rentesatser for alle nye forretninger, der i løbet af referencemåned er indgået inden for den pågældende instrumentkategori.

På RM-skemaet skal renteoplysningerne over nye forretninger angives i form af satser, og derfor vil hovedposterne ikke være en sum af underposter, men derimod et vægtet gennemsnit. Vægtene findes i RL-skemaet.

For nye udlån til husholdninger mv. til boligkøb ekskl. kassekreditter og nye forbrugerkreditter ekskl. kassekreditter indberettes der på RN-skemaet et mål for kundens samlede låneomkostninger i procent. Opgørelsen af de samlede låneomkostninger i procent skal omfatte alle nye udlån indgået i løbet af referencemåned inden for de nævnte kategorier. Der er således sammenfald mellem de forretninger, som inden for de nævnte kategorier indgår i opgørelsen af henholdsvis forretningsomfanget af nye forretninger, den effektive rente for nye forretninger og de samlede låneomkostninger i procent.

Opgørelsen af de samlede låneomkostninger i procent skal indeholde

1. Den beregnede sats for de årlige omkostninger i procent (ÅOP) for de forretninger, hvor der efter gældende praksis, dvs. i henhold til lov om kreditaftaler, allerede beregnes en ÅOP.
2. Den effektive rente for de nye forretninger, hvor der ikke beregnes en ÅOP.

Satsen for de samlede låneomkostninger i procent indberettes som et vægtet gennemsnit. Ved sammenvejningen anvendes de samme vægte som ved sammenvejningen af de effektive rentesatser.

På RN-skemaet skal de samlede låneomkostninger i procent angives i form af satser, og derfor vil hovedposterne ikke være en sum af underposter, men derimod et vægtet gennemsnit. Vægtene findes i RL-skemaet.

RM-skemaet

RN-skemaet

5. Oversigt over ECB/EU-dokumenter

Der er henvist til disse ECB/EU-dokumenter i Indberetningsforskrifterne:

- ◆ ECBs forordning om den konsoliderede balance i MFI-sektoren: ECB/2001/13 (vedtaget i ECBs Styrelsesråd den 22. november 2001).
- ◆ ECBs forordning vedrørende statistik over de monetære finansielle institutioners rentesatser på indlån fra og udlån til husholdninger og ikke-finansielle selskaber: ECB/2001/18 (vedtaget i ECBs Styrelsesråd den 20. december 2001).
- ◆ Money and Banking Statistics Sector Manual. Guidance for the statistical classification of customers (Second edition – November 1999).
- ◆ Money and Banking Statistics Compilation Guide – Addendum I: Money market paper (Revised version – November 1999).
- ◆ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til at optage og udøve virksomhed som kreditinstitut (2000/12/EF).

Dokumenterne vil kunne rekvireres ved henvendelse til Nationalbanken.